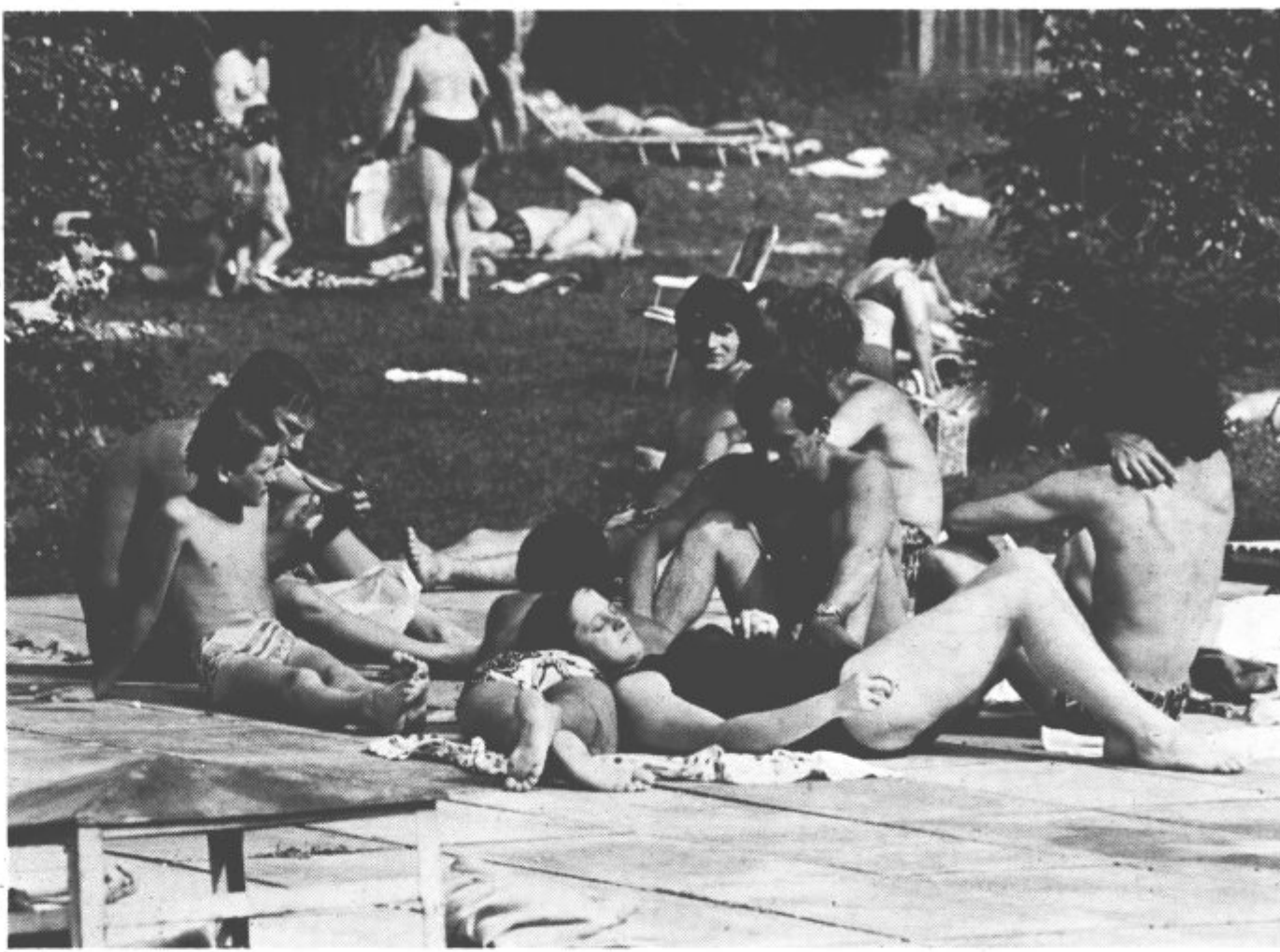

Čeprav se poletje počasi že preveša v svojo drugo polovico, so se šele sedaj začeli pravi vroči dnevi in ljudje vsak trenutek izkoristijo za kopanje v enem izmed bazenov, ki jih imamo v Šaleški dolini. Tisti, ki imajo raje hladno vodo, odhajajo na kopalnišče v Velenje, bolj zmrzljivi pa v Šoštanj. Seveda je na kopalnišču lahko včasih tudi precejšen dolgčas. Človek se ne-prestanega namakanja v vodi naveliča, zato kopalci na različne načine preživljajo toplo popoldne. Kot kaže slika, nekateri s kajenjem, drugi z branjem razne cenene literature, tretji spet s praskanjem po hrbtu, vsi skupaj pa se ob tem še sončijo.

NE naš čas

25. julij 1975 - leto XI - št. 28 (287) - cena 2 din
Glavni in odgovorni urednik Ljuban Naraks

SKUPNA SEJA VSEH TREH ZBOROV VELENJSKE OBČINSKE SKUPŠČINE

Stabilizacijski programi konkretni ne papirnati

Vse napore je treba usmeriti v hitro gospodarsko rast in v postopno stabilizacijo gospodarstva

Ne glede na to, da je sedaj čas letnih dopustov, je skoraj nerazumljiva izredno slaba udeležba na skupni seji vseh treh zborov velenjske občinske skupščine v sredo, 23. julija. Od devetindvajsetih delegatov družbenopolitičnega zbora jih je bilo navzočih sedemnajst (opravičilo pet), v zboru krajevnih skupnostih jih je od devetindvajsetih manjkalo sedem, najslabše pa je bil zastopan zbor združenega dela, saj se je seje udeležilo le 26 delegatov od 49. Manjkalo je torej kar 46,9 odstotkov delegatov tega zbora.

Dejstvo, da se je predvčerajšnje skupne seje vseh treh zborov udeležilo le 65,4 odstotkov vseh delegatov, marekuje, da se bo treba resno pogovoriti z delegati, ki ne izpolnjujejo zavestno sprejete dolžnosti in neodgovorne morda tudi odpoklicati.

Med razpravo je bilo čutiti, kot da v tem zboru vlada nekakšno mrtvilo, saj je skoraj nerazumljivo, da so o tako pomembnem vprašanju (osrednja točka dnevnega reda so bile osnovne značilnosti gospodarskih in družbenih gibanj v republiki in naši občini v prvih petih mesecih letos) poleg predsednika razpravljali le še dva ali trije delegati. Morda je vzrok prevelike pasivnosti delegatov združenega dela najbolje opisal delegat Ivan Slatinšek iz Pesja, ko je dejal, da so delavci premalo seznanjeni z izredno kritičnim gospodarskim položajem tako v občini kot tudi v republiki in državi. Stabilizacijski programi morajo prodrati do

vsakega delavca, saj so le-ti, kot je bilo poudarjeno na njihovem sestanku, odločno pripravljeni pljuniti v roke za razširitev nastalega kritičnega položaja.

Za gospodarsko velenjske občine je značilno, da v prvih petih mesecih upada stopnja rasti industrijske proizvodnje, na drugi strani pa vedno bolj naraščajo zaloge gotovih izdelkov, in to hitreje kot znaša republiško poprečje. Največji porast beležijo v Gorenju. V občini smo soočeni tudi z izredno velikim odstopanjem v rasti zaposlovanja.

V zvezi s tem so se delegati zavzeli, da bi morale delovne organizacije takoj zaustaviti nadaljnje povečevanje števila zaposlenih, potrebo po novih delavcih pa naj bi reševale z boljšo organizacijo dela in večjim izkoriščanjem delovnega časa. Veliko je tudi nesorazmerja med doseženo produktivnostjo in izplačanimi osebnimi dohodki na zaposlenega ter med uvozom in izvozom. Da bi nastali kritični gospodarski položaj čimprej premostili oziroma ublažili, so delegati na skupni seji v sredo

sprejeli vrsto pomembnih sklepov. Na vseh ravneh si je treba prizadevati za čimvečjo krepitev samoupravljanja, ki mora preiti iz organizacijskih okvirov v okviru ugotavljanja razdelitve dela za boljše gospodarjenje in ustvarjanje dohodka za pokrivanje enostavne in razširjene reprodukcije, osebnih potreb in potreb družbenega standarda. Precej kritičnih pripomb je bilo na seji izrečenih glede tega, ker v občini še vedno nismo sprejeli družbenega plana za letos. To je treba čimprej storiti. Tudi s sestanki izven delovnega časa bi bilo veliko prispevali k stabilizaciji. Stabilizacijski programi so ponekod zelo konkretni, v nekaterih sredinah pa so vse preveč „papirnati“. Tako v gospodarstvu kot negospodarstvu je treba poostriiti odnos do delovne discipline, bolniškega staleža, plačevanja nadurnega dela, odhajanja z delovnega mesta med delovnim časom in podobno.

Vso skrb je treba posvečati povečevanju proizvodnje v skladu s potrebami tržišča. Odločno so se zavzeli, da je treba nadaljevati gradnjo že začeti investicij, ki so posebnega družbenega pomena in izterjati zakonske obveznosti, katere izhajajo iz podpisanih pogodb, ter vztrajati na podpisu novih. Povečati je tudi treba odgovornost za samoupravni red ter spoštovanje zakonov, dogovorov in sporazumov kot tudi okrepiti delovanje samoupravnega delavskega nadzora. Odločno so zahtevali, da mora biti plan za leto 1976 pripravljen že od septembra. Vso pozornost pa je treba posvetiti tudi planiranju v TOZD ter usklajevanju in uresničevanju programov organizacijah združenega dela.

Komentar tedna

V zadnjem času se iz tuje ponovno slišijo glasovi posameznikov, ki jih zelo „skrbi“ usoda Jugoslavije. Skrbi jih, ker bojda vedo, da je naša samoupravna demokracija v bistvu „partijsko dirigirana“, ozka in netolerantna.

Včasih se že celo zdi, da v Jugoslaviji in Sloveniji ni mogoče več izreči upravičene

daj se je pričel v vaši deželi partijski diktat, ki ne prizna več nikakršnega mnenja razen partijskega.“

Verjetno nima nikakršnega resnega smisla pojasnjevati zlaganost in ubogost takšnih natolcevanj, čeprav se zavijajo tudi v celofan uglednih znanj in osebnosti. Bolj moti nekaj drugega. Namreč dejstvo, da danes

cilju – človeku in njegovi možnosti in zmognosti, da bo na podlagi svojih delovnih prispevkov krogil svojo lastno usodo. Znotraj tega lahko vsakdo razvija svoja lastna individualna nagnjenja – v smeri nadaljnega počlovečanja človeka. Posameznik pa, ki se ukvarja z demokracijo kot z nečim, kar je iznad in izven realnih okvirjev življenja, kar naj mu služi za samopotrjevanje ali celo kot kulisa za napad na vrednote socialističnega samoupravljanja, bo vedno doživel kritiko. Ne zaradi svojih početij kot takih, pač pa zato, ker objektivno zoprjuje takšnemu položaju človeka, kakršnega smo zapisali v ustavo.

Jugoslavija v bistvu je poligon demokracije. Toda nove in za marsikoga vabeče. Ne more pa biti poligon preživelih modelov, kajti tudi naš družbeni ustroj je drugačen kot v zahodnem svetu. Da pa je prav slednji trm v peti kapitala, ki diktira tudi proizvodne in medčloveške odnose, pa že dolgo vemo...

MILAN MEDEN

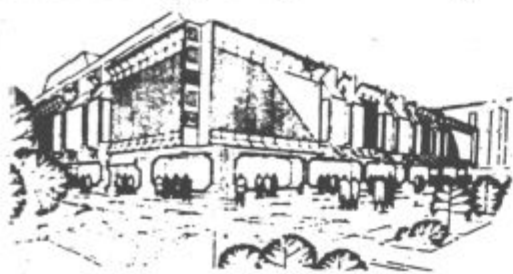
POLIGON

nih pomislekov in kritike zoper ravnanja posameznikov, ravnarja, ki lahko objektivno načnejo vrednote socialističnega samoupravljanja, ali pa so neposredno zoper naš način življenja. V trenutku, ko do takšne kritike le pride, se vzdigne pri posameznikih v posameznih deželah Evrope cel val negotovanja. Skupni imenovalec vseh teh „demokratskih krikov“ je enak: „Mi sicer simpatiziramo z Jugoslavijo, toda se

nekateri menijo, da mora biti Jugoslavija odprta poligon demokracije, toda demokracije zahodnega tipa, klubskih razprtij, besednih dvobojev in strankarskih skakanj v lase.

V Jugoslaviji imamo samoupravno demokracijo. Slednja je sredstvo v rokah delavskega razreda. Sredstvo, pravimo. Ne okop, ki bi ga želeli rušiti. Jugoslovanska demokracija namreč vedno sledi enemu samemu

Modernizirano gospodinjstvo omogoča družini več prostega časa. Lepo urejena kuhinja pa je tudi ponos vsake gospodinje.

PRI PRAVI IZBIRI
IN NAKUPU
PROIZVODOV
BELE TEHNIKE
VAM BO
GOTOVO DOBER
SVETOVALEC
OBISK

VELEBLAGOVNICE

nama

VELENJE,

KJER BOSTE NAŠLI
POD ENO STREHO VSE,
KAR VAM JE POTREBNO
ZA OPREMO VAŠE KUHINJE
IN GOSPODINJSTVA

ZADNJE DNI PO SVETU...

● Negotiv položaj na Portugalskem

Vodja portugalskih socialistov Mario Soares se je na velikem zborovanju privržencev stranke v Lizboni - zborovanja se je udeležilo več kot sto tisoč ljudi - zavzel za oblikovanje „vlade nacionalne rešitve in enotnosti vseh ljudskih sil“. Medtem ko je v Lizboni zasedal svet revolucije in razpravjal o sestavi nove vlade, pete, odkar so na Portugalskem krmilo prevzele oborožene sile, je Soares izrekel misel, da dose-danji premier Goncalves ni najbolj primerna osebnost za sestavljanje nove vlade, ki bi jo moral po njegovih besedah sestaviti človek iz oboroženih sil, vendar „neodvisen od strank“.

Goncalves, ki mu je Soares s temi besedami očital, da podlega taktiki komunistične partije, naj bi sestavil novo vlado, v kateri bi sicer sodelovali ljudje iz strank, vendar bi v novi vladi nastopali kot posamezniki in ne kot predstavniki strank. S to rešitvijo pa niso bili zadovoljni ne socialisti, ki dvomijo v Goncalvesovo nepristranost, pa tudi komunisti ne, saj so že sporočili, da niso pristaši vlade, v kateri ne bi sodelovali uradno.

V ozadju sedanje portugalske krize prej ko slej tiči spor med komunistično partijo in Soare-sovimi socialisti, katerih politična teža je zrasla z velikim zborovanjem v Lizboni. Komunistična partija je storila vse, da do zborovanja ne bi prišlo in je skušala blokirati pristope v Lizbono. Hkrati so komunisti ta „pohod na Lizbono“ skušali politično povezati s poskusi reakcije, da zavrti kolo revolucije nazaj, zaradi česar je morala v položaj poseči vojska, ki je sporočila, da „pohoda na Lizbono“ ne bo dovolila, vendar pa zborovanja socialistov ni ovirala.

Pač pa so skušali zborovanje ovirati pripadniki KP, ki jih je generalni sekretar Cunhal poslal na barikade, češ da se morajo

upreti reakciji in zavreti „pro-revolucionarni pohod na Lizbono“. Da bi preprečila nered, je vojska sporočila, da je skrb za red izključno njena pristojnost in je sama prevzela nadzor nad vpadnicami v Lizbono.

Po zadnjih vesteh pa je portugalsko gibanje oboroženih sil izreklo polno podporo generalu Goncalvesu in generalnemu sekretarju socialistične stranke Soaresu odreklo pravico, da daje izjave o tem, kdo bo prihodnji predsednik vlade. Spričo vsega tega pa je položaj na Portugalskem izredno negotov.

● „Vrh“ v Helsinkih

Te dni so v Ženevi dokončno potrdili, da se bo evropska konferenca 35 voditeljev držav in vlad začela 30. julija v Helsinkih. Koordinacijski odbor konference o evropski varnosti in sodelovanju - sestavljajo ga voditelji delegacij 35 držav - je našel rešitve še za zadnja sporna vprašanja. Tako je praktično dokončno pripravljen več kot sto strani obsegač dokument o političnem, gospodarskem in humanitarnem sodelovanju, ki ga bodo v Helsinkih podpisali voditelji držav in vlad, udeleženci konference.

Sklepnata faza konference - „vrh“ v Helsinkih - bo trajala tri dni. Konferenco bo začel predsednik gostiteljske države dr. Urho Kekkonen, nato pa bo govoril generalni sekretar OZN Kurt Waldheim.

Vrstni red predsedujočih in govornikov so določili z žrebom. V imenu SFRJ bo govoril predsednik republike Josip Broz Tito, ki je na seznamu govornikov sedemnajsti.

Iz Bele hiše so sporočili, da se bo predsednik Ford udeležil „vrha“ v Helsinkih. Kot poročajo iz Washingtona, bo iz Helsinkov odpotoval v ZRN in na Poljsko, obiskal pa naj bi tudi Romunijo, Jugoslavijo in Veliko Britanijo.

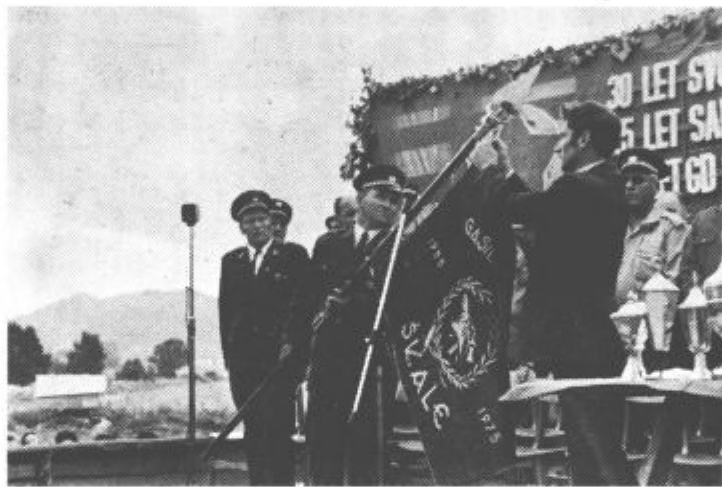

Milan Arlič razvija nov gasilski prapor

„Otvaram peto cesto in upam, da bo ta tudi ostala,“ tako je dejal predsednik krajevne konference socialistične zveze Rafko Kopusar v nedeljo, 20. julija, ko je prerezal trak in tako simbolično predal namenu novo asfaltirano cesto od Siterja do Hudournika v dolžini 850 metrov ter njen odsek od Jana do šole dolg 220 metrov. Cesto je zgradil rudarsko-elektroenergetski kombinat Velenje kot nadomestilo za prejšnjo, ki se zaradi kopanja premoga pogreza.

Slovesno otvoritev ceste so v nedeljo v Škalah združili tudi s proslavo ob 20-letnici obstoja gasilskega društva v kraju. O pomenu krajevnega praznika, 30-letnice osvoboditve in 22. julija je najprej spregovoril predsednik sveta krajevne skupnosti Hrastovec-Škale Herman Arlič. V imenu vseh krajanov je čestital gasilec ob njihovem jubileju ter jim zaželel, da bi bilo njihovo delo tudi v prihodnje tako plodno kot doslej.

tudi dvorana za kulturne prireditve, ker se je začel rušiti star prosvetni dom na Škalskem griču. Seveda društvo na začetku ni imelo denarja niti za nakup opreme, kaj šele za odkup zemljišča. Toda na pomoč so priskočili vaščani, pokojna Ivan in Cecilija Arlič, Ivan in Marta Hudournik ter Martin in Cecilija Šmon, ki so spoznali pomembnost gradnje takšnega objekta, ki naj bi po zgraditvi njim služil kot kulturno-pro-

Predsednik sveta krajevne skupnosti Herman Arlič pripenja spominski trak

Pobudo za ustanovitev gasilskega društva v kraju je dal danes že pokojni domačin Ivan Arlič. Na ustanovnem občnem zboru, ki je bil 13. februarja leta 1955, je bilo deset občanov: Ivan in Jože Arlič, Jože in Anton Silovšek, Jože Lipnik, Ludvik in Jože Jan, Engelbert Pušnik, Janez Zelcer in Jernej Mravljak. Ob ustanovitvi društva ni imelo svojih prostorov. Sestanke so imeli pri članih. Zato je bila razumljivo njihova največja želja, da bi si zgradili gasilski dom, v katerem bi bila

AVTOMOBILI - V prvem polletju smo v našo državo uvozili samo 5905 tujih vozil, čeprav je bil odobren uvoz 7500 avtomobilov. V začetku letošnjega leta so sklenili, da bodo dovolili uvoziti polovico potniških avtomobilov od skupno 15.000 vozil, kolikor jih je bilo uvoženih v letu 1974. Vsak zastopnik je mogel uvoziti v prvem polletju eno četrtino lanske količine s pogojem, da za ta vozila zagotovi izvoz domačih izdelkov avtomobilske industrije za 65 odstotkov vrednosti vozil, ki jih uvaža. Če bi hoteli uvoziti več avtomobilov, bi morali zagotoviti izvoz izdelkov domače avtomobilske industrije v celotni vrednosti uvoženih avtomobilov. Tako računajo, da bodo do konca leta naši zastopniki uvozili kvečjemu 12.500 vozil.

Aktualno

Samoupravno organizirani

Predsedstvo občinske konference socialistične zveze Velenje je tudi tretjo zaporedno sejo posvetilo gospodarskim razmeram. V zaključkih, ki jih je predsedstvo SZDL posredovalo delegatom zborov občinske skupščine, je med drugim zapisano, da izhod iz zdajšnjih zapletenih gospodarskih razmer terja celovit pristop k reševanju težav. Zato je nujno pritegniti in mobilizirati delovne ljudi v temeljnih organizacijah združenega dela, v krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih.

Najvažnejše naloge so zdaj, da še bolj dosledno uveljavimo poglobljeno samoupravljanje, da mislimo na prihodnje leto, se pogovorimo o planiranju in seveda sproti odpravljamo slabosti, ki so v tekočih gospodarskih gibanjih. Najbrž pri uveljavljanju samoupravljanja nismo v občini storili tistega, kar bi morali. V vsaki temeljni organizaciji združenega dela sicer imamo uvedeno samoupravljanje, vendar to vsebinsko še ne dovolj močno. Organizacijsko je samoupravljanje sicer izpeljano, so ugotovili na seji predsedstva občinske konference SZDL, toda to ne pomeni, da je že dovolj. Tudi na občinskem nivoju, v krajevnih in samoupravnih interesnih skupnostih, ni nič bolje. Zaradi takšnih razmer na področju samoupravnih odnosov rešujemo probleme v občini neenotno in po več poteh. To pa ne zagotavlja učinka. Zato bo naloga vseh, da se domenimo za usklajeno delo. Ugotovitev, ki jo je bilo moč slišati na seji predsedstva, da od nekaterih izvršnih odborov samoupravno organiziranih interesnih skupnosti, komisija, ki je bila imenovana za pripravo gradiva in predlogov, ne more dobiti niti osnovnih podatkov, kaže na samovoljno in nesamoupravno vodenje politike. Zato je tudi možno, da vsak po svoje, mimo dogovorjenih programov, v občini troši denar. Naj zapišemo še eno pomembno ugotovitev! Če bi uvedli samoupravljanje takšno, kot

● V SKALAH SO SLOVESNO PROSLAVILI KRAJEVNI IN GASILSKI PRAZNIK

Odprli novo cesto in razvili gasilski prapor

svetno središče, gasilec pa kot šola mladih čuvajev pridobitev revolucije in odstopili zemljišče za gradnjo doma.

Temeljni kamen za novi objekt so vzdali 24. avgusta leta 1958. Krajanje so dom zgradili s prostovoljnimi delom, saj so opravili 2255 prostovoljnih ur. Opeko in kamenje so kmetje brezplačno zvozili s porušenega prosvetnega doma, darovali pa so tudi ves potreben les.

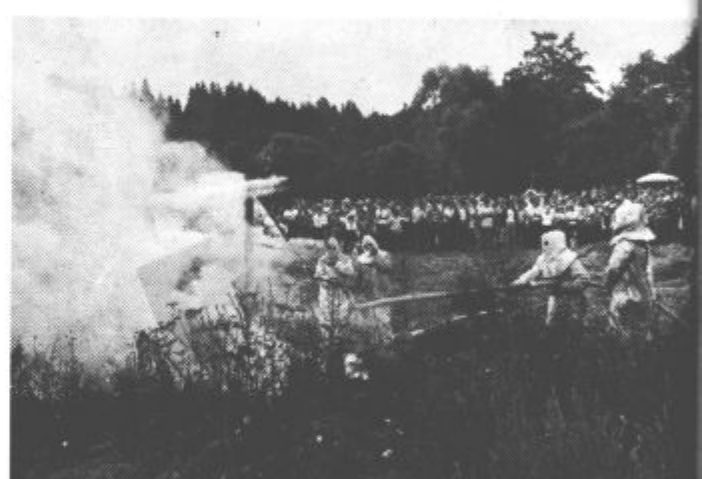
Lani so gasilci tudi spoznali, da če hočejo uspešno opravljati svojo humano akcijo, potrebujejo novo vozilo. Zavedajo se, da stroškov avtomobila sami ne bodo zmogli, zato pričakujejo pomoč krajevne skupnosti, družbenopolitičnih organizacij in krajanov samih. Poleg tega so se lani odločili za nakup gasil-

skega prapora, ki so ga na nedeljski proslavi svečano razvili. Predstavniki krajevne skupnosti Škale-Hrastovec, krajevne konference SZDL, občinske gasilske zveze, osnovne organizacije sindikata TOZD - Trstarna usnja Šoštanj pa so prapor pripeli spominske tablice. Pri tem je treba omeniti še to, da je denar za zlate žiljčke prispevalo 52 članov društva in 18 krajanov, za sbranje pa 11 članov in 23 občanov.

Na nedeljski slovesnosti so podelili tudi občinska in državna priznanja članom za deset in desetletno delo v društvu ter pokale, diplome in praktična darila najboljšim moškim člani, mladinskim in pionirskim desetinam v občinskih tekmovanju v letošnjem letu.

Ob navzočnosti velikega števila krajanov, med njimi so bili predsednik skupščine občine Velenja Nestl Žgank, predstavniki občinske gasilske zveze in sosednjih gasilskih društev in krajevne skupnosti, je Rafko Kopusar predal namenu novo cesto, ki odslej trdno povezovala Škale in Hrastovec.

Po proslavi so gasilci mesta Velenje, Šoštanja in REK prikazali gašenje požara s posebno peno.

...IN DOMOVINI

NAGRADE - Letošnje nagrade vstaje slovenskega naroda so prejeli Janez Tomšič, dr. Ivan Kalinšek, Cita Potokar, Rudolf Hribemik - Svarun in Lado Ambrožič - Novljan. Prihodnje leto bo republiški odbor Zveze združenih borcev NOV Slovenije začel podeljevati tudi nagrade za življenjska dela in za razvijanje tradicij med mladino.

CESTE - Na posvetu regionalne skupnosti za ceste za severovzhodno Slovenijo so udeleženci odklonili sedanji program del v severovzhodni Sloveniji in v republiki, kot ga je predložila strokovna služba republiške skupnosti za ceste. Zahtevali so, naj v programu upoštevajo že sprejeta načela o delitvi sredstev in vrstnem redu del. Ugotovili so tudi, da je bila severovzhodna Slovenija prikrajšana pri sredstvih skoraj za polovico.

KREDITI - Zvezni izvršni svet je sprejel uredbo, ki spreminja dosedanje splošne pogoje za odobritev potrošniških kreditov. V prihodnje bo mogoče potrošniške kredite dobiti za nakup trajnih potrošniških dobrin in drugih industrijskih izdelkov za osebno porabo izključno domače proizvodnje, katerih cena za enoto je večja kot 500 dinarjev, ter za nakup slikarskih in kiparskih del domačih avtorjev, če jih prodajajo prek ustreznih strokovnih organizacij. Uporabniki potrošniških kreditov bodo morali v prihodnje položiti v gotovini najmanj 20 odstotkov višine odobrenega kredita, za nakup pohištva pa najmanj 15 odstotkov. Za nakup premoga, ozimnice in knjig tudi v prihodnje ne bo treba polagati gotovinske udeležbe.

SPORAZUM - Generalni direktor Rvine zastave iz Kragujevca in generalni direktor tovarne avtomobilov Cimos iz Kopra sta parafirala predlog samoupravnega sporazuma o dolgoročnem tehničnem sodelovanju med kolektivoma. Program sodelovanja predvideva skupno proizvodnjo specialnih vozil in organiziranje proizvodnje tako imenovanih kardanskih osi v Cimosu za potrebe Rvine zastave. Program predvideva tudi finančno in investicijsko sodelovanje oziroma skupno načrtovanje in izvajanje proizvodnje.

POSOJILO - Za gradnjo 90 km avtomobilskih cest v Jugoslaviji je Mednarodna banka odobrila posojilo v znesku 40 milijonov dolarjev. Tako bodo v Sloveniji zgradili 11 kilometrov štiristozne ceste Dolgi most - Vrhnika, v Srbiji štiristozno cesto Beograd - Surčin, dolgo 8 kilometrov in Beograd - Mali Požarevac v dolžini 22 kilometrov. V Črni gori pa bodo zgradili dvopasovno cesto od Nikšića do Titograda v dolžini 49 kilometrov. V fiskalnem letu 1974 - 1976 je mednarodna banka za obnovo in razvoj odobrila Jugoslaviji skupno 210 milijonov dolarjev posojil za gradnjo luke Bar, ureditev vodovoda in kanalizacije v Dubrovniku, financiranje nekaterih kmetijskih objektov ter gradnjo hidroelektrarn in cest.

JAJCA - Proizvajalci tako imenovanih konzumnih jajc so se dogovorili o zvišanju cene jajc v prodaji na drobno. Julija in avgusta bodo jajca po 1,30 oziroma po 1,50 din, bela jajca pa bodo za 5 par cenejša. Potrošniki lahko v prihodnjih mesecih pričakujejo nadaljnjo podražitev jajc. Proizvajalci se načelno že strinjajo, da bo cena jajc v zadnjih dveh mesecih leta 1,65 din in 1,75 din.

KAJENJE - Če si boste na Lokrumu, otoku v bližini Dubrovnika prižgali cigareto, vas to utegne veljati kar 2000 novih dinarjev. Otok so namreč proglasili za nacionalni park in je zato na njem kajenje najstrožje prepovedano. V poletnih mesecih je obisk na otoku dovoljen od 9. do 19. ure, sicer pa od 9. do 17. ure.

KOČE - V letošnjem letu si lahko obetamo dograditev, obnovo in popravilo nekaterih planinskih koč. Tako so že zagotovljena sredstva za kočjo na Dolčiču, kočjo na Prehodavcih, Aljažev dom v Vratih, Poštarsko kočjo in Tičarjev dom na Vrščici, kočjo na Kaninu, dom na Korošici, kočjo na Kamniškem sedlu, na Lipanci, Dobri, na Loki pod Raduho, Križki gori, v Krnici in na Gozdu, kočjo na Zasavski gori ter nekatere biveke v slovenskem visokogorju. Poleg tega je zagotovljen del sredstev za popravilo planinskih poti ter za pripravo terena ob Krnskem jezeru, kjer bo čez nekaj let stala nova planinska kočja.

Gospodarimo slabo ali dobro

V občini imamo smernice letnega družbenega načrta in srednjeročni razvojni plan – Analize kažejo na določena odstopanja – To pa ne pomeni, da smo v velenjski občini slabo načrtovali – Le znotraj organizacij združenega dela bo potrebno bolj prisluhniti slovenski resoluciji in našim občinskim načrtom

Smernice družbenega načrta občine Velenje za letos so brez dvoma najširši dogovor o skupnih nalogah. V njih so predvidene naloge s področja nadaljnega uveljavljanja samoupravljanja v združenem delu, preprečevanja naraščanja inflacije, usklajevanja med uvozom in izvozom, povečanja reprodukcijske sposobnosti gospodarstva, obvladovanja vseh oblik porabe z razpoložljivimi sredstvi, hitrejšega razvoja manj razvitih območij ter izvajanja prednostnih nalog v gospodarstvu in družbenih dejavnostih.

Organizacije združenega dela so za prvih pet mesecev letos pripravile podatke, na podlagi katerih so ustrezne službe pri občinski skupščini Velenje izdelale analizo o tekočih gospodarskih gibanjih in izvajanju drugih nalog za čas prvih pet mesecev. Poleg podatkov organizacij združenega dela pa so analizo napravili še na osnovi uradnih podatkov statistične službe in nekaterih drugih razpoložljivih virov.

Osnovne značilnosti gospodarskih in družbenih gibanj v občini Velenje v prvih petih mesecih letos so v času akcije za stabilizacijo gospodarstva izredno pomembne. Zato menimo, da ne bo odveč, če v našem časniku povzamemo iz analize nekatere najbolj značilne ugotovitve.

● NE GREMO VŠTRIC Z NAČRTI

Podatki, ki so jih pripravile organizacije združenega dela v velenjski občini kažejo, da gospodarska gibanja ne gredo vzporedno z dogovorjenimi nalogami, sprejetimi stališči ter sklepi in programi. Še več, ugotavljajo, da se nekatere osnovne težnje postopoma oddaljujejo od dogovora.

Na gospodarstvo v velenjski občini ima odločilen vpliv rast industrijske proizvodnje. Stopnja te rasti zajema v Sloveniji 45 odstotkov družbenega proizvoda, v občini Velenje pa kar 86. Zaradi tega je še tembolj zaskrbiljujoče, ker ta stopnja rasti v velenjski občini letos pada. Iz podatkov je moč razbrati, da je stopnja rasti industrijske proizvodnje v prvih petih mesecih letos znašala v primeri z lani le 32 odstotkov in je za 5 odstotkov manjša kot v treh mesecih. V analizi, ki sta jo pripravila Hermina Klančnik in Janko Vovk smo prebrali ugotovitve, zakaj je industrijska proizvodnja v občini Velenje v upadaju. Ugotavljajo namreč, da je razlog za upadanje industrijske proizvodnje predvsem v večanju zalog, ki je posledica padanja kupne moči prebivalstva in zmanjšanja izvoza. V občini Velenje se je sicer izvoz industrijskih izdelkov v letošnjih prvih mesecih povečal za 47 odstotkov, če ga primerjamo z enakim obdobjem lani, kljub temu pa je bila vrednost uvoženega materiala še vedno večja kar za 2 milijona 258 tisoč ameriških dolarjev.

V analizi tudi ugotavljajo, da zaloge izgotovljenih izdelkov vedno bolj naraščajo. Pri tem velja poudariti, da zaloge industrije v občini Velenje bolj naraščajo kot povprečne zaloge na Slovenskem. Poglejmo ugotovljena dejstva. Skupne zaloge so v prvih petih mesecih letos porasle za 70 odstotkov. Med njimi najbolj izstopajo zaloge nedokončane proizvodnje (102 odstotka) in zaloge gotovih izdelkov (101 odstotek). Največ zalog imajo v Gorenju pri izdelkih bele tehnike in televizorjev. Eden izmed glavnih vzrokov porasta zalog in upadanja izvoza, ugotavljajo v izdelani razčlembi letošnjih tekočih gospodarskih gibanj, ni le posledica recesije v svetu, pač pa v veliki meri posledica drage domače proizvodnje, ki ni konkurenčna na zunanjem tržišču. Med vzroke, ki jih je seveda več, naj posebej omenimo visoke cene surovin in reprodukcijskega materiala na domačem trgu, nadalje visoke družbene dajatve in nizko produktivnost v primerjavi z razvitim svetom. Rast industrijske proizvodnje pa bo v naslednjih mesecih še slabšala oskrba z uvoženim reprodukcijskim materialom zaradi uvoznih omejitev ali pa zavoljo pomanjkanja obratnih sredstev. Zato bodo morali v temeljnih organizacijah združenega dela vložiti velike napore, da bi se v občini Velenje letos vsaj približali predvideni rasti industrijske proizvodnje, torej tisti, za katero smo se odločili v letnem družbenem in občinskem srednjeročnem načrtu.

● DVA TISOČ NOVIH DELAVCEV

Omembe vredno je tudi dejstvo, da v občini Velenje zaposlujejo preko načrtovanih potreb. Enako je tudi v republiki. V prvih petih mesecih smo v velenjski občini zaposlili 14 odstotkov več delavcev kot lani v prvih petih mesecih, v Sloveniji pa 5 odstotkov. Razberemo, da so odstopanja pri zaposlovanju izredno velika. V slovenski resoluciji za leto 1975 je bilo predvideno, da bi se lahko zaposlenost povečala le za 3 odstotke, družbeni načrt občine Velenje pa predvideva povečanje zaposlenosti za 6,6 odstotka. Delovne organizacije so zaposlile kar 2,292 več novih delavcev. Zaposlenost je močno porasla v gradbenem industrijskem podjetju Vegrad (za 25,2 odstotkov), v elektroenergetskem kombinatu za 18,4 in v Gorenju za 16 odstotkov. V drugih delovnih organizacijah pa so zaposlili za približno 7 odstotkov več novih delavcev. Tudi v negospodarskih dejavnostih zaposlujejo več, kot je predvideno v občinskem letnem načrtu.

Podatki, katere bo potrebno v naslednjem obdobju popraviti, kažejo na veliko nesorazmerje med doseženo produktivnostjo dela in izplačanimi povprečnimi mesečnimi dohodki. Produktivnost se je v prvih petih mesecih nominalno povečala v primerjavi z ob-

dobjem lani (za 20 odstotkov), izplačani mesečni osebni dohodki na zaposlenega pa za 28 odstotkov. Takšna gibanja niso v skladu niti s slovensko resolucijo o ekonomski politiki in tudi ne z občinskimi smernicami razvoja. Velenjsko planiranje namreč predvideva, naj osebni dohodki naraščajo nekoliko počasneje od produktivnosti dela. Če bi bilo tudi v resnici tako, potem bi gospodarstvo lahko imelo denar za sklade in reševanje likvidnosti ter inflacije. Tako pa ugotavljajo, da so neskladja v nekaterih temeljnih organizacijah združenega dela zelo velika in zahtevajo takojšnje preučitve ter ukrepe.

dinarjev. Največja investicija je vsekakor 4. stopnja šoštanjске termoelektrarne – 2 milijardi 932 milijonov dinarjev, kar znaša kar 81 odstotkov celotne investicijske vrednosti v občini. Druge večje naložbe so še: odpiranje južnega odkopnega krila in prestavitve obrata EFE, tovarna keramike v Gorenju, televizijska hala in servisno skladišče, v Vegradu pa obrat betonskih polizdelkov. Značilno za investicije, ki so v gradnji je, da se financirajo skoraj izključno iz kreditov. O tem v gradivu piše: „Presoditi in ugotoviti moramo, katere objekte moramo dokončati in zanje zagotoviti potrebna sredstva, ozi-

In še podatki. V družbenem sektorju je znašal v prvih petih mesecih povprečni mesečni osebni dohodek na zaposlenega 3.678 dinarjev in je za 28,3 odstotka večji kot lani v tem času. Če vemo, da so se življenjski stroški povečali za 26,6 odstotka, potem je realni mesečni osebni dohodek v občini Velenje višji za 1,3 odstotka (v republiki za 1,5).

V gradivu „Osnovne značilnosti gospodarskih in družbenih gibanj v SR Sloveniji in občini Velenje v prvih petih mesecih letošnjega leta“, ki je pripravljeno za obravnavo, med drugim piše: „Upadanje konjunktura na domačem trgu ob zaostrenih pogojih gospodarjenja bo vplivalo na to, da se rast nominalnih osebnih dohodkov v prihodnjih mesecih ne bo povečala, kljub nadaljnjemu povečanju življenjskih stroškov. Zato bo v letošnjem letu zelo težko obdržati realno raven osebnih dohodkov na zaposlenega iz preteklega leta. To pa pomeni zmanjšanje stimulacije za povečanje produktivnosti dela v naslednjem obdobju.“

● POD UDAROM TUDI VELENJSKO GOSPODARSTVO

V Sloveniji se je v prvih petih mesecih vrednost izvoza povečala za 2,8 odstotka v primerjavi z lani. Vrednost uvoza blaga pa je večja za 22,5 odstotka. Takšna gibanja so nasprotna resolucijskim. Zato nastaja deficit v blagovni izmenjavi s tujino, ki je porasel za 48 odstotkov. Vzroke za poslabšanje v zunanjetrgovinski menjavi moramo iskati v neugodnih mednarodnih ekonomskih odnosih, ki vplivajo tudi na razvoj naše blagovne menjave s tujino, in v poslabšanju konkurenčne sposobnosti gospodarstva na tujih trgih. Vmes pa so še drugi vzroki. To pa so tudi težave, ki ne obidejo našega velenjskega gospodarstva. Pod udarom je seveda najbolj močan izvoznik Gorenje.

Na Slovenskem je raven plačil za investicije v osnovna sredstva v prvih petih mesecih za 47 odstotkov višja kot lani v istem času.

Zelo visoke so zdajšnje naložbe v velenjski občini, saj znašajo 3 milijarde 607 milijonov

roma katere objekte bomo morali preložiti na kasnejši čas. Pri tem pa moramo upoštevati, kaj vsaka posamezna naložba pomeni v našem nadaljnjem gospodarskem in družbenem razvoju. Predvsem je združeno delo tisto, ki naj odloči, katere naložbe je potrebno zgraditi do konca v korist skupnih interesov in potreb.“

Stanovanjska izgradnja v občini Velenje je brez dvoma izredno pomembna. V srednjeročnem razvojnem načrtu do leta 1980 smo predvideli, koliko stanovanj bomo v občini na novo postavili. Zato bi morali sredstva gospodarno trošiti in ves razpoložljivi denar za stanovanjsko izgradnjo takoj angažirati, da bi se izognili inflaciji.

● ZADOLŽENOST

Kot na Slovenskem, tako je tudi v občini Velenje medsebojna zadolženost znatno večja kot celotni dohodek. V velenjski občini so pri 36,5 odstotnem porastu celotnega dohodka porasle terjatve za skoraj 78 odstotkov, obveznosti do dobaviteljev pa za 61,3. Na nelikvidnost velenjskega gospodarstva močno vpliva nerentabilnost in nelikvidnost elektrogospodarstva Slovenije, ki je lani zaključilo leto z večjo izgubo. Razmere v občini se bodo izboljšale le, če bodo gospodarske organizacije uskladile vlaganje z akumulacijo.

Naj na koncu tega razmeroma dolgega stavka napišemo, kako v občini Velenje uresničujemo naš srednjeročni razvojni načrt do leta 1980. Težko je na kratko oceniti to uresničevanje po treh letih izvajanja načrtovanega razvoja. Vendar pa podatki kažejo, da nismo slabo programirali, čeprav so bile takrat razmere v gospodarstvu in drugih družbenih dejavnostih povsem drugačne, lahko rečemo mnogo ugodnejše. Naša predvidevanja se v glavnem uresničujejo. Ponekod so celo ugodnejša! To velja zlasti za realno rast družbenega proizvoda v preteklih treh letih načrtovanega srednjeročnega razvoja, ko je ta v industriji in trgovini za 13,3 odstotka nad predvideno stopnjo.

NAŠ ROMAN

40

„A tako! Jezno je odprla torbico in potegnila iz nje njegovo priporočilo, ki ga je napisal v beležnico. „Poglej, to je tvoje vabilo! Ti si zmešan!“

Pogledal je na list in spoznal svojo pisavo. Res je bilo, napisal je povabilo, vendar le v šali. Ena sama drobna šalica s to čudovito Japonko in glej, kaj se je zgodilo! Sledila ti je prek pol sveta! Saj to je pravljica, pa tudi obupna mora!

„Yuki, pojdi z menoj v hotel. Najbolje bo, menim, če se takoj o vsem pošteno pogovoriva.“

RONALD KIRKBRIDE

JUKI OKANO

21.

„Tako, zdaj razumeš,“ je rekel in se naslonil nazaj. „Čisto navaden nepridiprav sem, zgubljenec. Kot moj oče. Nič nimava skupnega z Galahadi. Zdaj pa pojdi hitro domov, kamor sodiš.“ Yuki je sedela, s hrbotom obrnjena proti oknu in solze so ji počasi polzele po licih.

„Nisi plemič okrogle mize? Tvoj oče se ni boril z zmajem in rešil device?“

„Moj oče je bil razuzdanelec in pijanec. Povožil ga je tovornjak, ko sem bil star komaj osem mesecev. Moja mama je bila iz revnega predmestja Londona in se poročila z njim zato, ker je bila z njim noseča od neke poletne noči na proščanju v Jerseyu. Veliko ji je čvekalo o okrogli mizi. Vzgjajala me je ob pravljicah o kralju Arthurju, ker je bila čudaška in ni marala sveta, v katerem je živel. Mislim, da je na koncu res verjela v vse te zgodbe in da smo resnični potomci sira Galahada, čeprav ni nikoli živel. Bil je pravljicni junak. Mati je umrla med vojno. Tik pred smrtjo mi je obesila okrog vratu ta obesek rekoč: „Nikoli ne pozabi – ti si Galahad,“ je rekla. „Zmaj čakajo, da jih pobiješ! Ubožica, mislila je, seveda, na tisto prekleto angleško visoko družbo.“

„Potem nisi hodil na winchestrsko univerzo?“

„Hodil sem v osnovno šolo v Hackneyju.“

„Pa tudi štipendije na Oxfordu nisi dobil?“

„Na višjo šolo sem hodil zvečer, podnevi pa sem prodajal časopise.“

„Pa si bil med vojno v posebni letalski enoti?“

„Poklicali so me k vojakom in v glavnem štabu sem bil kurir. Menim, da sem se prav tam naučil, kako se je treba obnašati – mislim v visoki družbi. Spomnil sem se, da sem Galahad in pričel izpopolnjevati svojo predstavo o njem. Po vojni sem se zaposlil na več mestih – pri Fortum in Mason sem se naučil izbirati dobra vina in jedi, v Savile Row sem se naučil večine oblačenja, to je bila namreč knjižnica s knjigami in časopisi z vsega sveta. Vmes sem se naučil živeti v izbrani družbi. In za to vedno potrebuješ denar.“

„Potem nimaš stanovanja v Tunbridge Wellsu?“

„Imel sem staro sobo, toda občina mi jo je vzela, ker nisem redno plačeval

stanarine. Torej vidiš, Yuki, pokvarjenec sem. Nimam niti prebite pare svojega.“

„Kako pa si potem lahko povabil bogato gospo v bar v Caribe Hilton!“ je jezno zaklicala.

„Saj ne – saj nisem. One plačujejo račune. No, tako pač je. To so moje stranke. One mi kupujejo vse. Sam ne bi znal prodati niti škatlice vžgalice, če bi tudi imel priložnost.“

„Kaj pa prodajš bogatim damam? Sebe?“

„Nikar ne bodi otročja. No, lahko bi se temu reklo tudi tako. Ne vedo, kaj bi čez dan počele same – ne vedo, kako bi zapravile denar – veliko večji užitek ga je zapravljati z menoj, kot pa v kakšni starinarini.“

„Ti si zvodnik?“

„Nič takšnega. Za svoj denar moram pošteno garati. Veliko moram potovati,

obiskovati trgovine v Ponceju, San Germanu, Deviških otokih, Antilih...“

Ko je govoril, je Yuki preiščevala: Johnny, najlepši moški, kar sem jih kdaj srečala. Zakaj ravna tako z Yuki? Zakaj potrebuje bogate dame? Yuki je vseeno, če je reven. Ko se bova poročila, bo delala in vzdrževala gospodinjstvo. Pesala bo v baru vsa noč, kjerkoli, karkoli...“

„Ne, lažeš!“ je jezno odgovorila, boreč se s solzami in razočaranjem. „Ti si misliš, Yuki neumna in grda. Ti ljubiš bogate dame z diamanti. Yuki bo šla domov na Japonsko in videla se ne bova nikoli več.“

„No, nikar tako. Moram se družiti z bogatimi damami, ker imajo denar, da si kupijo tisto, kar imam jaz naprodaj. Takšen je posel.“

„Poročil se boš z bogato damo?“

„Resnično se ne morem poročiti z revnim dekletom! Lahko pa ti zagotovim, da se še ne nameravam poročiti.“

Umorna višini 6.200 metrov

Lahko bi rekli, da je dogodek vzlet iz dobro zasnovanega kriminalnega romana. Vendar ni tako. Zgodilo se je januarja 1973 in policija ima v rokah dokaze, da so tudi med člani alpinističnih odprav morilci, ki znajo izkoristiti nenavaden kraj in okoliščine ter za seboj dobro zabrisati sledove.

Januarja leta 1973 je iz Buenos Airesa krenilo osem ljudi, da bi priplezali na najvišji vrh Andov, na Aconcagua, ki je hkrati najvišji vrh v Ameriki. V odpravi so bili bolj ali manj znani alpinisti iz Amerike in Velike Britanije, vodil pa jo je 28-letni James Petrowsky, po poklicu psiholog. Največ izkušenj v odpravi je imel 35-letni John Couper, ki so ga zaradi dolgih brkov imenovali tudi Mehikanec. Preplezal je že vse najvišje vrhove v Ameriki, Afriki in Evropi. V skupini je bil tudi vodič, Argentinec Miguelo Anhela Alfons.

Zanimivost skupine je bila v tem, da je imela v svoji sestavi tudi žensko, kar ni običajno, saj so le redke ženske pripravljene na takšne podvige in napore. V skupino se je vključila mlada profesorica angleškega jezika Janet M. Jonson, kar je povzročilo med člani prva nasprotja. Večina članov odprave je nasprotovala njeni želji, da bi se jim pridružila, ker so menili, da bo težko prenašala naporno in zahtevno pot. Za njeno vključitev pa je bil John Couper, ki je ostalim med drugim rekel, da so moški šovinisti. To je bilo odločilno: profesorica je krenila z njimi na dolgo pot. Posamezniki so zaradi tega še vedno godrnjali, končno pa so bili prepričani, da je Couper zaljubljen in je to premagalo njegovo zdravo in logično presojo.

Člani odprave so nekaj dni počivali v vasi pod vznožjem planine, potem so krenili. Couper je pisal dnevnik. Najprej so se ustavili na Pokopališču premaganih, kjer so pokopani številni planinci, ki so na svoji poti v planino omagali.

Pred odhodom v planino je Couper prejel pismo od svoje žene iz

ZDA, ki so ga kasneje našli v njegovem žepu zapečatenega in neprebranega. Po tem so preiskovalci sklepali, da je bil verjetno res nezainteresiran za dom in družino in da so bile njegove misli v tem trenutku pri drugi ženski.

Prvi snežni metez na višini 6.000 metrov je bil usoden za dva člana odprave: za Johna Couperja in mlado profesorico. Ko se je metez polegel in ko so se člani odprave spet zbrali, omenjenih ni bilo med njimi. Iskanje je bilo zaman. Menili so, da sta med metezem verjetno padla v kakšen prepad ali se izgubila v snežnem viharju in zmrznila. Opuščali so iskanje in nadaljevali pot. Podobne nesreče se primerijo tudi v drugih odpravah in na to so ljudje, ki se podajo v ledene in nedostopne planine, že pripravljani, zato jih tudi tokrat nesreča ni prenetila, saj bi v snežnem metezu lahko ostala vsa odprava.

Njihova pot pa se ni končala z uspehom. Ze po nekaj sto metrih so ponovno zašli v še hujši snežni metez, ki jih je prisilil, da so prekinili vzpon in se vrnili v dolino. Od tam so se razšli na svoje domove in se kasneje niso več srečali.

Zagonetno odkritje

V decembru istega leta, skoraj leto dni kasneje, se je po isti poti vzpenjala neka argentinska planinska odprava. Nepričakovano so našli na zaledenelo in dobro ohranjeno truplo neznanega alpinista. Kasneje so ugotovili, da je to pogrešan John Couper. Pri temperaturi minus 10 stopinj je bilo njegovo telo dobro ohranjeno. Hkrati so ugotovili, da ima na treh mestih počeno lobanjo, da ima udarce po licu, na

Na sliki: Couperjevo truplo spuščajo v taborišče nove odprave, kjer so ga preiskali in kasneje pokopali.

MODNA KREATORKA STAŠA

Romantično poletje

Še enkrat bomo spregovorili o letošnjih poletnih oblekah. Tokrat o tistih, ki so ubrane na bolj romantično noto. Saj je vodilni modi vsako poletje vzporedna nekoliko bolj romantično obarvana moda, nežne linije dekliških oblek, nežne barve in materiali, potiskani z ljubkimi cvetličnimi motivi ali še pogosteje, posuti s pikami različnih velikosti.

Letošnje poletje je v znamenju bele barve, ki je najbolj priljubljena in moderna in ki je za trenutno aktualne linije in kroje poletnih oblek tudi najbolj primerna. Če to belo barvo dopolnjuje in poživlja še ozka drobna čipka, bo obleka dobila tisti rustikalni ali podeželski, kmečki navdih, ki je v zadnjem času v modi – še posebno poletni – vedno bolj prisoten. Zato so tudi vse obleke v krilu bogate, široke, nabrane; rokavi udobni, zvonasti ali napihnjeni in stisnjeni, dolžina pa še vedno in samo tista čez koleno.

Morda še v pentijo zavezan pas in obleka bo takšna, kot jo priporoča moda za vse, ki imajo radi nežen in romantičen stil.

trebušu pa so našli dve rani, kot bi nekdo streljal iz neposredne bližine. Po pregledu sodnega zdravnika so ga pokopali na Pokopališču premaganih. Nekateri so šušljali nekaj o zločinu, vendar ni nihče začel s preiskavo.

Letos v marcu je na omenjeni planinski poti vedrila nova argentinska planinska odprava. Povzpeli so se že na 6.500 m višine, tedaj pa je enemu izmed članov skupine postalo slabo. Vodja odprave je odločil, da se bo skupina vrnila v taborišče po drugi, lažji poti. Tam so nepričakovano našli truplo mlade profesorice, ki je bilo prav tako dobro ohranjeno in na katerem so našli podobne rane in udarce kot pri Couperju.

Zdaj so bili vsi prepričani, da sta bila Couper in mlada profesorica žrtvi zločina. Oblasti so začele s preiskavo. Strokovnjaki domnevajo, da sta se Couper in profesorica iz neznanih vzrokov odločila za samomor, vendar to skoraj ni verjetno. V Couperjevem dnevniku ni razvidno ničesar podobnega, prav gotovo pa bi v primeru samomora napisal vsaj nekaj besed svoji družini. Drugi predvidevajo, da sta se žrtvi oddaljili od skupine, da je Couper napadel mlado ženo, ki se je branila in ga ranila, on pa jo je enostavno ubil.

Ob tej domnevi bi morali ob truplu najti tudi kakšno orožje, vendar to ni bilo.

Najverjetnejša je domneva, da je žrtvi zločina in da ju je umoril nekdo izmed članov odprave. Zakaj? Morda zaradi ljubosumnosti ali zaradi maščevanja. Morda je nekdo tretji napadel mlado ženo, ki jo je Couper želel obraniti in pri tem podlegel. Možnosti je veliko.

Sele zdaj so postali pozorni vodiča, ki je po vrnitvi odprave povedal, da sta v snežnem metezu izginila še dva člana odprave: William Seller, ki je bil prej poimenovan Arnold MacMilan, ki se je ukvarjal s kmetijstvom. Kasneje sta se pridružila ostalim in Seller je vprašanje, kaj se je zgodilo s popisanima, odgovoril, da je Couper mrtev, profesorica pa se je izgubila. Seller je imel tudi opraskano in okrvavljeno lice.

Preiskava se nadaljuje, vendar pred njo vrsta neznank in vprašanj. Dosegli še niso našli ostalih članov odprave, ki bi lahko marsikaj odkrili ali pa še bolj zamotali. Razšli so na razne strani sveta in se kasneje niso več srečali. Seveda pa bo moralec storil vse, da ga ne bi odkrili kaznovali, zlasti še, če so me neznankami tudi politični motili. To pa je prav tako mogoče.

FELJTON 24

Zapuščena domovina

Piloti so prišli v Grčijo tudi na druge načine – nekateri s podmornico, nekateri z redkimi hidroavioni in nekateri celo peš. Tako se jih je zbralo v emigraciji okoli 200 in mnogi med njimi so kasneje aktivno sodelovali v boju s sovražnikom.

Zadnji dve letali sta vzleteli z nikšičkega letališča v sredo, 16. aprila – bila sta to trimotorna bombnika savoja, iz katerih so pobrali vse strojnino in odvečno opremo, da bi bili letali čim lažji.

V zadnjem letalu je bil tudi poveljnik kraljevega vojnega letalstva general Borivoje Mirković. Zračni most je bil končan.

Letalo, s katerim je odletel vrhovni poveljnik vojnega letalstva, se je moralo prisilno spustiti zaradi silovitega streljanja protiletalske obrambe nad grškim vojaškim pristaniščem Preveze. Letalo se je pri pristanku razbilo. Komandant vojnega letalstva je imel obe nogi zlomljeni, drugi pa so bili ranjeni. Eden izmed potnikov, že omenjeni minister Marko Daković, se je ubil. Kasneje so govorili, da je umrl zato, ker mu je pri pristanku padel na glavo eden izmed dveh zabojev z zlatom, ki sta bila v letalu.

PRVA SEJA VLADE V EMIGRACIJI

„Vlada kraljevine Jugoslavije“, piše Mihajlo Marić v svoji izborni dokumentirani knjigi, „je zbežala iz domovine, ne da bi na seji sklenila kaj takega. Tudi jugoslovanska vojska je kapitulirala, ne da bi ministrski svet sklenil o tem karkoli uradnega.“

Prvi je zbežal kralj, za njim pa naslednji dan vlada. Kralj je zbežal brez vednosti vlade, vlada je zbežala brez vednosti vojske. Vojska pa se je predala brez vednosti kralja – vrhovnega poveljnika – in vlade.

Začrtni krog zloma.

Prvo jutro v emigraciji je kralj Peter II., tedaj že kralj v izgnanstvu, dočakal v postelji. Vstal je pozno in takoj našel na težave. Ni namreč imel pribora za britje, pa so mu ga morali kupiti v neki bližnji prodajalni.

Poleg kralja je bilo v Atenah tudi nekaj najpomembnejših ministrov: predsednik Simović, podpredsednik Jovanović, zunanji minister Ninčić in minister za vojsko Ilić.

Peter II. je prvi dan bivanja v Grčiji najprej obiskal svojega sorodnika, grškega kralja, predsednik vlade Simović pa je v jugoslovanskem poslanstvu skušal zvedeti, kaj se dogaja v domovini.

Postregli so mu lahko le z novicami, ki so jih zvedeli iz časopisov in radija. Bile so slabe – drugačne tudi niso mogle biti. Nemci in Italijani so skorajda že končali zasedbo države. V ujetništvo je padlo več kot 370.000 oficirjev in vojakov jugoslovanske vojske. Dežela je bila pod škornjem okupatorja.

Prva seja vlade v izgnanstvu je bila 17. aprila v jugoslovanskem poslanstvu v Atenah – istega dne pa so v Beogradu generali, ki jih je vodil general Kalafatović in politiki, ki jim je načeloval bivši minister Cincar-Marković, podpisali kapitulacijo jugoslovanske vojske.

Na seji v Atenah so med drugim sklenili, da se odobri 10 milijonov za kritje nujnih stroškov emigrantov, razpravljali pa so tudi o izjavi za tisk.

Slednje je bilo daleč najpomembnejše izmed vsega, kar so prvi dan storiли ministri jugoslovanske vlade v emigraciji in takoj je postalo jasno, da se bodo o tem še dolgo prepirali, kar se je tudi zgodilo.

Prepir s prve seje vlade v izgnanstvu se je nadaljeval še leta in leta.

Strnjeno v telegrafski slog, bi bilo mogoče ta prepir

označiti takole: kdo je bil kriv za tako hiter zlom Jugoslavije? Kdo naj odgovarja – in pred kom?

Generali so krivili politike, politiki pa generale. Razen tega so politiki dolžili drug drugega, pri čemer je bilo jasno, da sta se izoblikovali predvsem dve skupini – skupini, ki sta se našli predvsem na nacionalnih pozicijah.

Predsednik vlade Dušan Simović je hotel v izjavi za tisk odkrito obdolžiti Hrvate, ki da so bili krivi zloma, temu pa so silovito nasprotovali nekateri drugi. Spor so za silo zgledili tako, da so ustanovili redakcijsko skupino, ki naj prečisti besedilo izjave za tisk.

Naposled so se zedinili za nekakšen kompromis, ki ni zadovoljil nikogar, ki pa je vendarle pomagal, da se vlada ni razpadla že na svoji prvi seji v izgnanstvu.

V sporočilu za tisk je bilo rečeno, da bodo nadaljevali z bojem do popolne povrnitve ozemeljske celovitosti in neodvisnosti dežele. V podobnem stilu je bila zapisana tudi nota, ki so jo sklenili poslati vladam Velike Britanije, Sovjetske zveze in Združenim državam Amerike.

Tako vlada ni priznala okupacije Jugoslavije in je uradno sporočila, da bo nadaljevala boj proti sovražniku. Pri tem so seveda verjeli, da se bo vprašanje zmage rešilo samo po sebi, ko se bo vojna sreča obrnila na stran Velike Britanije in njenih zaveznikov, piše Mihajlo Marić v že citirani knjigi.

Pred tem so ministri sklenili, da odletijo v Kairo in tam organizirajo sedež vlade in vojske.

Glede slednjega bi kazalo navesti še nekaj podatkov. Ministri so namreč šele precej kasneje, na seji vlade 12. maja v Tantiuri zvedeli, kakšno je številčno stanje jugoslovanskih oboroženih sil v emigraciji.

Jugoslovanska vojska je imela reci in piši vsega skupaj samo 404 osebe – od tega 7 generalov, 114 oficirjev, 54 podoficirjev in 229 vojakov. ...

Fidelinka in Merx skupaj?

V zadnjih nekaj letih so bile velenjske gospodinjne velikokrat nezadovoljne z oskrbo s kruhom. Dogajalo se je, da je kruha prekmalu zmanjkalo, da ni bil dovolj kakovosten, pa tudi za higieno pri njegovem prevažanju iz pekarn v trgovine ni bilo vedno najbolje preskrbljeno. Vse to so razlogi, zaradi katerih so začeli v velenjski občini resno razmišljati o gradnji nove pekarnice, ki bi imela tudi skladišče za moko, kar je nedvomno izrednega pomena za splošni ljudski odpor.

Ker se v Sloveniji nobeno podjetje ni upalo ali hotelo lotiti takšne gradnje, so predstavniki skupščine občine začeli pogovore s predstavniki subotiške Fidelinke. Rezultat teh pogovorov je bila otvoritev nove pekarnice v Velenju maja letos.

Zdaj po dveh mesecih pa so se začele težave. V velenjski Fidelinki obratujejo z minimalno zmogljivostjo, ker kruha ne prodajo. Potekali so namreč že pogovori, da bi Fidelinka s kruhom zalagala tudi sosednje občine, kot na primer Mozirje, Slovenj Gradec pa tudi morda Celje, vendar so bili ti pogovori nenadoma prekinjeni. Na čigavo posredovanje? smo slišali na skupnem sestanku predstavnikov celjskega Merxa, Fidelinke (iz Subotice in Velenja, ter velenjske občinske skupščine).

Problem je namreč v tem, je bilo rečeno s strani predstavnikov Velenja, da so se zdaj, ko Fidelinka že stoji, nenadoma našla sredstva za modernizacijo sedanjih pekarn, slišati pa je tudi govornice o gradnji novih, kar pa je vsekakor nepotrebno glede na velike zmogljivosti Fidelinke.

Zato je bila na sestanku predstavnikov Fidelinke iz Subotice izrečena pobuda, da bi bila morda najboljša rešitev, če bi se Fidelinka in Merx združila. Seveda bi moral Merx v tem primeru vrniti Fidelinki določena sredstva, ki so jih vložili v gradnjo najmodernejših pekarn v državi.

Po sestanku v Velenju so predstavniki Fidelinke odšli na podobne pogovore v Celju s sestavljeno organizacijo združenega dela, v katero je vključen tudi Merx.

Nujni takojšnji ukrepi

Če bi sodili samo po številkah, potem bi lahko zaključili, da na rudarsko-elektroenergetskem kombinatu Velenje uspešno uresničujemo redni letni proizvodni program, po katerem morajo nakopati do konca tega leta 4.150.000 ton premoga. V prvih šestih mesecih letos so namreč rudarji dosegli 52,2 odstotno uresničitev tega načrta, saj so nakopali 2.178.000 ton premoga. Tudi termoelektrarna je v tem obdobju normalno obratovala, pa tudi vsa remontna dela so opravili pravočasno.

Kljub tem navidezno spodbudnim številkam pa velenjski kombinat pestijo zelo veliki problemi. Izredno kritičen gospodarski položaj je obravnaval tudi delavski svet REK na 7. redni seji, v torek, 15. julija.

V prvem polletju so rudarji resda presegle načrtovano proizvodnjo, vendar sta zaradi neurejenega razmerja prodajnih cen električne energije v primerjavi s stroški tako v preteklosti kot danes resno ogrožena produktivna sposobnost in redno obratovanje, saj posameznim temeljnim organizacijam že primanjkuje reprodukcijskega materiala za normalno vzdrževanje in redno obratovanje pripravljeno.

Premog sicer tržišče nabavlja, vendar ga zaradi splošne nelikvidnosti ne plačuje sproti. Zato ni čudno, da imajo v tej delovni skupnosti vsak mesec težave, kje dobiti vsaj toliko denarja, da bi lahko izplačali osebne dohodke delavcem. Prav zaradi dejstva, da ni vsakomesečni do-

Ste že naročeni na tednik Naš čas?

tok denarja niti tolikšen, da bi lahko z njim pokrivali osebne dohodke, so delegati na zadnji seji izrekli zaskrbljenost glede uspešne uresnitve letnega proizvodnega programa. Zaradi tega, ker naraščajo dolgovi odjemalcev premoga, bodo prisiljeni do konca leta zmanjšati proizvodnjo za 200 tisoč ton, saj je bila dosežena proizvodnja dosežena s črpanjem vseh zmogljivosti, ki pa jih zdaj ni več. V tem primeru bi bilo prav gotovo ogroženo tudi normalno obratovanje termo-

elektrarne že v letošnji zimi, posledice zmanjšane proizvodnje lignita pa bi bile tudi daljnosežne.

Kot je znano stoji pred delovno skupnostjo rudarsko-elektroenergetskega kombinata Velenje zelo zahtevna dolgoročna naloga. V okviru srednjeročnega razvojnega programa morajo povečati proizvodnjo do konca leta 1977, ko je predvidena izgradnja četrte stopnje termoelektrarne, na 4.700.000 ton. Če se bo sedanje stanje, ko nimajo na voljo denarja niti za osebne dohodke, kaj šele za nabavo reprodukcijskega materiala, rezervnih delov in drugo opremo, še nadaljevalo, je resnično vprašljiva izpolnitev te zahtevne naloge. Zavedajoč se teh daljnosežnih posledic, ki pa ne bodo kot je poudaril na seji glavni direktor

Mirko Bizjak negativno vplivale na gospodarski položaj kombinata, ampak bodo zelo kritične tudi za širšo slovensko javnost, so delegati poudarili, da je treba takoj ukrepati. Zato so sprejeli sklep, da bodo z nastalim kritičnim položajem seznanili republiški izvršni svet (medtem so to že storili) ter mu predlagali naslednje: da se začasno, dokler ne bodo pokrite izgube za letos, iz sredstev, ki se zbirajo za investicije v energetiki, dodeli elektrogospodarstvu Slovenije kratkoročni kredit za obratna sredstva in drugič, da delovna organizacija rudarsko elektroenergetski kombinat takoj odobri črpanje kreditov za obratna sredstva, ki so predvideni za povečanje zmogljivosti proizvodnje rudnika lignita, tako da bi bil celoten znesek na voljo že v tem letu.

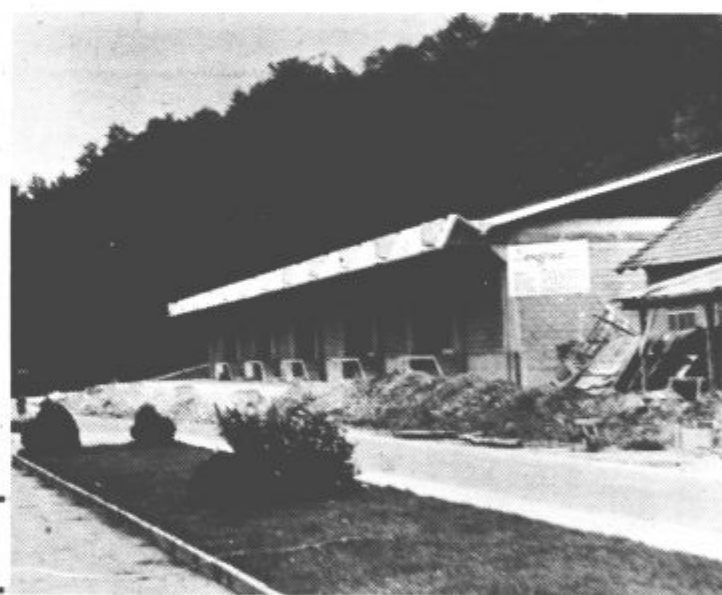
● **ODPRT PRENOVLJEN GRMOVŠKOV PLANINSKI DOM POD VELIKO KOPO:**

Pomembna turistična pridobitev

V nedeljo, 20. julija, so s priložnostno slovesnostjo pod Malo Kopo na Zahodnem Pohorju predali svojemu namenu preurejen Grmovškov planinski dom. Nov gorski turistični center na Zahodnem Pohorju, ki postaja vse pomembnejše turistično in rekreacijsko središče širšega območja, je s preureditvijo Grmovškovega planinskega doma pridobil 55 ležišč, v bližini doma pa so uredili igrišča za šport in rekreacijo.

Na Zahodnem Pohorju, v Partizanskem domu in v Grmovškovem domu, je zdaj skupaj 165 ležišč, v Partizanskem domu imajo dvorano s 150 sedeži, manjši ogrevan kopalni bazen, izposojajo pa tudi konja za jahanje.

Z nedeljsko priložnostno slovesnostjo, z odprtjem preurejenega Grmovškovega doma, je temeljna organizacija združenega dela Turizem in gradnje Gozdarstva in lesne industrije Slovenj Gradec odprla glavno turistično cono pod Kopami.

„Vino“ je dobilo novo skladišče in garaže

● **„VINO“ IZ ŠMARTNEGA OB PAKI BO KMALU DOBIL NEKAJ NOVIH PROSTOROV**

Uspešno poslovanje

Pred nedavnim je trgovsko podjetje „Vino“ iz Šmartnega ob Paki slavilo nov delovni uspeh. Dobili so veliko skladišče za embalažo in s tem rešili problem, ki jih je trl že dalj časa. Do sedaj so jo imeli kar na prostem in so zato nemalokrat ugotovili, da jim je čez oči izginil kakšen zaboj ali steklenica.

Izkoristili smo priložnost in klenili nekoliko boljše predstaviteljske delovne kolektive, ki imajo prav v teh poletnih mesecih onca in žeje največ dela. Direktor podjetja Stane Jakše je povedal: „Uradna otvoritev nove hale bo sicer šele čez dva meseca, toda uporabljati smo jo začeli delno že sedaj, kar je dozvo- kaz, da nam je bila res več kot potrebna. Velika je 1400 kvadratnih metrov, zato bo v njej poleg prostora za uskladiščenje embalaže tudi garaža za naše avtomobile. Kot sem dejal, bo gradnja otvoritev čez približno dva meseca, skupaj z novo kletjo in razširjenimi pisarniškimi prostori, ker nam sedanji ne zadoščajo več. Vse to gradimo na

mestu, kjer so stali prostori podjetja Oljka. Z vsem tem bomo močno olepšali okolico podjetja, saj smo odstranili manjše objekte, pravzaprav barake ter regulirali bližnji hudo- umik. Nenazadnje bo z ureditvijo tega področja tudi kraj sam pri vходу iz šoštanjske strani dobil mnogo lepši videz.“

Stane Jakše je nanašal še celo vrsto podatkov tega skora desetletnega kolektiva, ki ima pomožna skladišča tudi v Celju in Zagorju. Imajo tudi lasten avtopark s štirinajstimi kamioni, tako da so v vsakem času pripravljeni pravočasno dostaviti blago do svojih odjemalcev. Njihov celotni dohodek znaša deset starih milijard na

leto, od tega jim približno polovico prinesejo vina lastne polnitve, kot na primer Veseli Martin in Borgonja, ostalo pa vina tuje polnitve, brezalkoholne in žgane pijače ter pivo. Po prodaji namiznih vin pa so s svojim izdelkom Veseli Martin na prvem mestu v Sloveniji.

„Servimo službo imamo organizirano tako, da pokrivamo področje Gornje in Spodnje Savinjske ter Šaleške doline, kakor tudi vse celjsko področje tja do Rogaske Slatine in Zavsavje do Krškega“, je nadaljeval direktor podjetja. „Z lastno polnitvijo in grosističnim prometom pa zalagamo tudi področje Ljubljane in Gorenjsko ter delno Maribor, ali bolje rečeno skoraj celo Slovenijo. Naša organizacija ima pravzaprav čisto svojstven značaj, ker zastopa poleg lastne polnitve tudi vse ostale slovenske proiz-

vajalce alkoholnih in brezalkoholnih pijač in s tem nudi kupcem vse zaželeno artiklo po prizivajalčevih cenah.

Z novimi objekti, ki jih bodo začeli uporabljati v drugi polovici septembra, se bodo močno povečale zmogljivosti te delovne organizacije in z njimi bodo rasti tudi uspehi. Šmarčanom je uspešno poslovanje podjetja „Vino“ prav gotovo lahko ponos, saj nosi ime njihovega kraja širom naše domovine. Ponosni pa bodo lahko prav gotovo tudi na nove objekte, ki bodo kmalu polepšali videz Šmartnega, delovnim in prizadevnim članom kolektiva „Vino“ pa odprli pot do novih delovnih uspehov. J. KRAJNC

● **IVAN STOPAR**

10

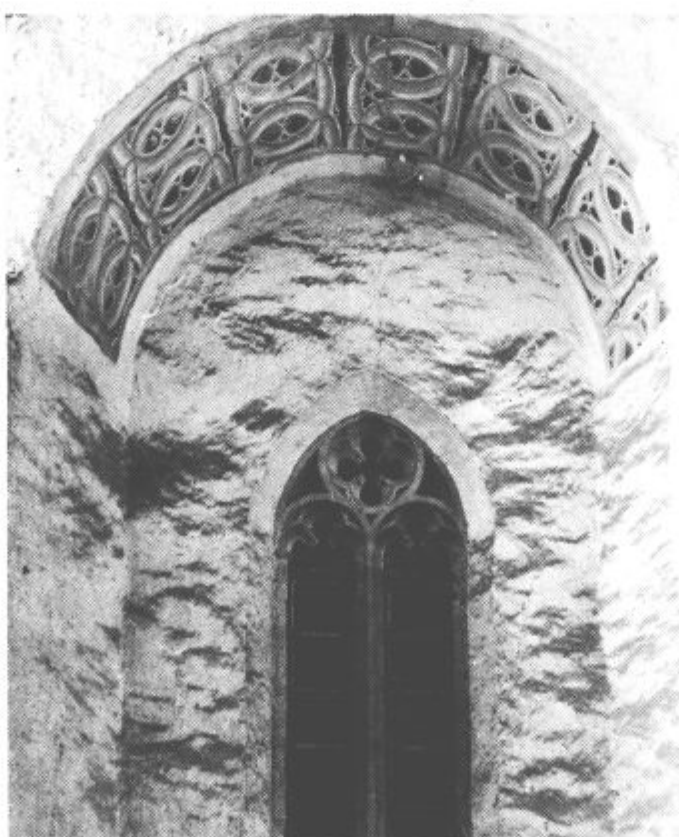
Grad in naselje Šalek

V naslednjih desetletjih so bili ekenštajnski gradniki Jurij Scheyrer (Sirski), Jorg in Wolf Apfalter, Hanns der Apfalterer, nato spet Jurij Scheyrer. Leta 1598 je nadvojvoda Ferdinand izročil Ekenštajn v fevd bratom Janezu, Juriju in Abrahamu Sirskemu. V posesti širske rodbine je ostal grad do okoli leta 1640; takrat se kot posestnik gradu navaja Janez Tavčar. Dne 27. februarja 1658 je Delea baronica pl. Lowenburg, roj. pl. Galekohofen, kupila za 1500 florintov dvor Gorico, ki ga je bila že leta 1634 vzela v zakup, obenem z zidano, pravzaprav že povsem ruinozno in razpadlo stavbo Ekenštajn, last pokojnega Hansa Širskega. Pristava oziroma dvor Gorica je bil torej tedaj že sedež gosposčine, medtem ko je bil Ekenštajn opustel.

Kompleks ekenštajnskega gradu je bil dovolj razsežen, saj je pokrival skupaj s svojimi obodnimi fortifikacijskimi sestavinami več kot 2500 m² površine. Njegovi ostanki so skromni, ohranjeni zidovi pa le redkokje presežejo višino treh metrov. Zidava je povsod gotoka pa tudi koncept razvalin kaže na razvito gotško zasnovo s samostojnim jedrom in predgradjem.

Grabsko jedro je bilo na zahodni strani grebena. Od njega so ohranjeni le ostanki zunanega zidovja, ki ga je oklepala polkrožen jarek. Tu so bili stanovanjski deli gradu s stolpom, ki ga opazimo na eni izmed Vischerjevih upodobitev razvaline.

Jedro je bilo na vzhodni strani ločeno od predgradja s prečnim jarkom, ki je še vedno tri do pet metrov globok. Predgradje na skalnem platoju onkraj jarka je le malo diferencirano. Ohranjeno zidovje kaže bolj na obzidan obor, kakršnega srečamo v predgradju Žovneka, kot na členjeno zasnovo. Opraviti imamo z nekdanjim obrambnim obzidjem, ki so ga šele pozneje pozidali višje in mu spremenili značaj. Ko so od znotraj prislonili k obzidju stavbe, so zazidali nekdanjo zidno krono, obzidje pa je dobilo značaj zunanjih sten novih stavb. Tak razvoj različno ponazarja severna stena. Presledki med cinami so zazidani, nad zamikom

Gotško okno podružnične cerkve v Šaleku

v steni pa so vidne luknje, v katerih so tlačili nosilni tramovi lesenih obrambnih hodnikov. Ko so prezidali predgradje, so na njegovi severni strani uredili nov obor. Njegovo obzidje je tedaj prevzelo obrambne naloge predgradja. Skoraj deset metrov široki in šest do osem metrov globoki prečni jarek vzhodno od predgradja je še naprej ostal v funkciji.

Tudi Ekenštajn, katerega nastanek lahko postavimo v začetek 14. stoletja, je torej doživljal spremembe in prezidave, že od kraja pa je bil koncipiran kot grad razpotegnjenega tipa, kjer so posamične sestavine imele ločene, vnaprej določene naloge. Zasnovo s poudarjenim utilitarnim značajem je obkrožal obrambni jarek, vrh tega pa je bila tudi naravno dobro zavarovana, saj jo od vseh strani obdajajo strma, tedaj neporasla pobočja, ki so bila nemara še dodatno utrjena s trničevjem in palisadami.

Na položni vzpetini jugovzhodno od Ekenštajna stoji graščina Gorica, pravna naslednica starodavnega Ekenštajna. Nastala je verjetno v 17. stoletju. Na to kažejo križnograbenasti oboki v njenem pritličju, banjasti obok v veži, predvsem pa letnica 1678, vklesana nad temenom portala, ki je nekdanji držal v graščinsko kapelo. Gorica je bila od kraja preprosta, le do polovice podkletena enonadstropna stavba pravokotnega tlorisa, vendar so jo sredi preteklega stoletja temeljito prezidali in ji dali današnji značaj. Zahodno vhodno fronto so poudarili z altanom in mansardnim čelom, predelali so okenske in vratne odprtine, streho pa razgibali. Danes bi le stežka uganili, da je bila nekdanji sedež ugledne gosposčine.

Gorica se prvič omenja leta 1542 kot pristava – „mayrhoiff“. Takrat jo je skupaj s pritliklinami ocenila Apolonija pl. Altenhaus za deželno vlado na 150 funtov. Margareta Delea baronica pl. Lowenburg, roj. pl. Gabelkhofen je 27. februarja 1658 kupila pristavo Gorica, ki jo je že od leta 1634 imela v zajmu („den schon 1634 eingepfandeten Maierhof Gorizen“) skupaj z razvaljeno stavbo Ekenštajn za 1500 florintov. Sedež ekenštajnske gosposčine je bil torej tedaj že dvor Gorica. Leta 1661 je Ana Maria pl. Gabelkhofen roj. pl. Gaisruck kupila dvor Gorico od gospe Margarete Delein. Leta 1695 je posedoval Gorico Hanns Georg pl. Gabelkhofen, ki jo je po smrti zapustil svojim šestim hčeram. Rodbina Gabelkhofen je ostala v posesti Gorice do leta 1770, ko jo je kupil Anton Karl pl. Adelstein. Sledilo je nekaj lastnikov, dokler ni stavba dne 3. februarja 1853 prišla v posest grofa Cavriani, ki jo je temeljito moderniziral in predelal. Lastniki so se pozneje še nekajkrat menjali, danes pa je stavba last splošnega družbenega premoženja in rabi za stanovanja.

KONEC

Ocena izvajanja družbenoekonomske politike

SLOVENJ GRADEC, 21. JULIJA – V petek, 18. julija in v ponedeljek, 21. julija, so se v Slovenj Gradcu sestali delegati vseh treh delegatskih zborov občinske skupščine. Sej so se udeležili tudi člani skupin delegatov za delegiranje delegatov v posamezne zbornice Skupščine SR Slovenije.

Delegati so obravnavali oceno izvajanja družbenoekonomske politike v občini Slovenj Gradec, sprejeli pa so odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o prispevku za uporabo mestnega zemljišča ter potrdili družbeni dogovor o osnovah in merilih za določanje osebnih dohodkov in drugih osebnih prejemkov voljenim ali imenovanim funkcionarjem v pravosodju.

Iz poročila o tekočih gospodarskih gibanjih in izvajanju resolucije o družbenoekonomski politiki in raz-

voju občine Slovenj Gradec v letu 1975, ki ga je pripravil Izvršni svet slovenjgraške občinske skupščine, povzemamo, da je v razdobju januar – maj 1975 narasel celotni dohodek za 27 %, porabljena sredstva za 39 % dohodek je večji za 14 %, ostanek dohodka pa se je zmanjšal kar za 34 %. Ti podatki dokaj zgovorno pričajo o težavnem položaju, v katerem so se znašle temeljne in druge organizacije združenega dela v Mislinjski dolini v zadnjem razdobju. In še to: v prvih petih mesecih le-

tos so se, v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta, povečale za okrog 24 %. To pomeni, da je proizvodnja letos večja le za 3 % ob skoraj 7 % povečanju števila zaposlenih.

V Slovenj Gradcu poudarjajo, da bo treba zaradi neugodnega gospodarskega položaja razširiti odgovornost vodstvenih struktur in samoupravnih organov ob sprejemanju odločitev, ki vplivajo na gospodarjenje. V temeljnih in drugih organizacijah združenega dela pa morajo nameniti večjo pozornost zlasti še večanju produktivnosti, nagrajevanju po delu in stalnemu spremljanju gospodarskih gibanj in sprotne analize stanja.

JUBILEJNE STAROTRSKE POLETNE PRIREDITVE:

»DESETI BRAT« KOT PRVO LETO

SLOVENJ GRADEC, 20. JULIJA – V letnem gledališču v Starem trgu pri Slovenj Gradcu je bila sinoči prva prireditev v viru jubilejnih, desetih starotrških poletnih prireditev. Dramska skupina domačega kulturno prosvetnega društva se je v režiji Mire Anderličeve predstavila z dramatisacijo Jurčičevega romana „Deseti brat“. Prav s to igro so začeli leta 1966 v Starem trgu pri Slovenj Gradcu s poletnimi prireditvami. Sicer pa mineva letos tudi 110 let, kar je izšel prvi slovenski roman in v Starem trgu tako na svojstven način proslavljajo tudi ta jubilej.

Prva ponovitev uprizoritve dramatisacije Jurčičevega „Desetega brata“ bo v starotrškem gledališču v soboto, 26. julija.

Nesprejemljiva izhodišča

Izvršni svet Skupščine občine Slovenj Gradec je na predzadnji 13. seji ugotovil, da izhodišča družbenoekonomskega razvoja Koroške regije niso sprejemljiva, ker v njih ni osnov za sredstvo srednjeročnega programa občine Slovenj Gradec. Predloženi material, kot poudarja Izvršni svet, za občino Slovenj Gradec ni uporaben.

Dražja voda

Izvršni svet Skupščine občine Slovenj Gradec je dal Stanovanjsko-komunalnemu podjetju Slovenj Gradec soglasje k tarifi vodarine.

Od 1. julija 1975 veljajo tako v Mislinjski dolini naslednje tarife za vodarino:

– za gospodinjstva	1,70 din za m ³
– za bolnišnico	2,70 din za m ³
– za druge porabnike	3,20 din za m ³

55 % zbranega denarja za vodarino mora Stanovanjsko-komunalno podjetje Slovenj Gradec nameniti za investicijska vlaganja v vodovode.

UČNI USPEH: 99,8 ODSOTKA

Zaključek šolskega leta 1974/75 so na svojstven način obeležili na osnovni šoli „Franjo Vrnunč“ v Slovenj Gradcu. Aprila letos se je svet šole odločil, da bodo ob zaključku vsakega šolskega leta pripravili „Vrnunčev dan“, s katerim bi počastili narodnega heroja Franja Vrnunca, po katerem nosi šola ime.

„Vrnunčev dan“ naj bi torej bila vsako leto priložnost za pregled dela in uspehov, prav tako pa tudi za kritičen pregled slabosti.

Ob zaključku šolskega leta 1974/75 je bil v središču Mislinjske doline prvi „Vrnunčev dan“. Poleg učencev ter učiteljev in profesorjev osnovne šole „Franjo Vrnunč“ so se ga udeležili tudi predstavniki javnega in gospodarskega življenja iz Mislinjske doline in kot gostje – delegacija osnovne šole „Franjo Vrnunč“ iz Slivnice. Žal v Slovenj Gradcu ni bilo delegacij osnovne šole „Franjo Vrnunč“ iz Hudinje pri Celju ter „Prve celjske čete“, ki so jih prav tako povabili na slovesnost.

Ob prvem „Vrnunčevem dnevu“ so na slovenjgraški osnovni šoli z zadovoljstvom sporočili, da so dosegli učenci v jubilejnem letu, ko slavimo 30-letnico zmage nad fašizmom in osvoboditve, enkratni učni uspeh. Razred je z uspehom končal kar 99,8 % učencev; od 1.260 učencev in učenk jih je bilo kar 350 odličnih, 352 prav dobrih, 279 dobrih in 176 zadostnih, 1 učenec razreda ni izdelal, dva pa nista bila ocenjena.

Takšnega učnega uspeha še nikoli niso bili dosegli. Ob tem pa velja zapisati še, da je bila dokaj razgibana tudi izvenšolska dejavnost, saj je bilo v 22 krožkov oziroma sekcij vključenih kar 935 učencev in učenk.

Potem, ko je sekretar Občinske konference Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenj Gradec, Lojze Slemnik, odprl „Vrnunčev koticček“, s pomočjo katerega se bodo lahko v prihod-

Delegacija pionirjev z osnovne šole „Franjo Vrnunč“ iz Slivnice je gostiteljem v spomin na prvo srečanje podarila spominski album.

Udeleženci prvega „Vrnunčevega dneva“ na osnovni šoli Franjo Vrnunč v Slovenj Gradcu so toпло pozdravili zamisel, da bi v prihodnje zagotovili kar najstnejše sodelovanje šol, ki nosijo ime narodnega heroja Franja Vrnunca; to bi bila ena od oblik obujanja tradicij NOB in njihovega prenašanja na mladi rod.

PO KOROŠKI

Konstituiranje delegatske občinske konference SZDL Dravograd

Te dni se je konstituirala tudi 51-članska delegatska občinska konferenca socialistične zveze delovnega ljudstva Dravograd. Na seji so izvolili 23-člansko predsedstvo ter 7-članski izvršni odbor.

Novi predsednik občinske konference SZDL Dravograd je Franc VREŠ, zaposlen v Izobraževalnem centru Ravne na Koroškem, podpredsednik pa Božo JEROMEL iz Tekstilne industrije Otiški vrh pri Dravogradu. Za sekretarja občinske konference SZDL Dravograd pa je bil znova izvoljen Miha LOČIČNIK.

V razpravi izhodišča za spremembe in dopolnitve statuta občine Ravne na Koroškem

Ze oktobra lani je sprejela Skupščina občine Ravne na Koroškem odločitev, da se začne s pripravami za spremembo in dopolnitev občinskega statuta. Komisija za statut občine Ravne na Koroškem je pripravila izhodišče za spremembe in dopolnitve, ki jih je zdaj dala v javno razpravo. Potem pa bodo pripravili dokončen predlog sprememb in dopolnitev statuta občine Ravne na Koroškem.

Za spremembe in dopolnitve občinskega statuta so se odločili na Ravnah na Koroškem z osnovnim namenom, da kar najbolj utrdijo in še poglobijo socialistične samoupravne odnose v Mežiški dolini.

OBISKU V KRAJEVNI SKUPNOSTI MOZIRJE

Poletni utrip Mozirja

Znano je, da v tem času povsod traja čas počitnic in zmanjšane delavnosti, čas tako imenovane mrtve sezone, ko vsi bežimo pred vročimi dnevi ter tu ali tam uživamo zasluženi počitek. Čeprav nam letos vreme ni najbolj naklonjeno, je vendarle marsikje mogoče opaziti, da je ta naša trditve točna in da je delovna živahnost nekje bolj, nekje manj, začasno zamrla.

Pred dnevi smo se napotili v Mozirje, lep in urejen kraj, ki vas kot vratar pozdravi pri vходу v Gornjo Savinjsko dolino. Sprehodili smo se nekajkrat skozi trg, se pogovarjali z nekaterimi ljudmi, ki jim je utrip kraja najbolj poznan ter skušali ugotoviti, ali je tudi pri njih že nastopilo počitniško mrtvilo. Ko smo hodili po Mozirju, je vse skupaj izgledalo precej živahno. Morda je k temu pripomogla turistična sezona, ki se je v tem času razcvetela tudi v teh krajih. Ker pa samo površen pogled na zunanjo podobo ne more zadostovati za celotno predstavo o življenju nekega naselja, smo poiskali najprej predsednika krajevne skupnosti Mozirje ing. Kopusarja, v upanju, da nam bo lahko postregel s potrebnimi informacijami. In res nam ni bilo treba hoditi drugam, saj nas je seznanil z vsemi aktualnostmi svojega kraja.

„Morda se na nekaterih področjih našega delovanja res čuti poletni počitek, toda lahko rečem, da v glavnem teče naše delo neokrnjeno naprej. Preveč stvari je treba urediti, da bi si lahko privoščili počitek. Trenutno delamo v sodelovanju z društvom ekonomistov srednje-

Trnave, ki so ga uničile nedavne poplave. Poleg tega pa bodo nekatere izmed teh voda tudi regulirali, da jim poplave ne bodo mogle več do živlega. Izmed komunalnih problemov, ki jih bodo v kratkem rešili so omenili tudi javno razsvetlavo

Ing. Kopusar – predsednik Krajevne skupnosti Mozirje

po vseh delih Mozirja in ureditev nekaterih še neasfaltiranih cest.

„Letos smo precej pozornosti posvetili delovanju našega turističnega društva“, je nadaljeval naš sogovornik. „Odločili smo se, da obnovimo nekatere naše znamenitosti, uredimo brvi čez okoliške potočke ter sprehajališča in klopce ob njih, najbolj pa si prizadevamo, da bi čimprej kar se da lepo uredili prostor, ki ga bomo imenovali Mozirski gaj. To bo za domačine in turiste, ki nas obiskujejo, velika pridobitev. Idejni načrt za ta prostor je že pripravljen, izdelali pa so ga v arboretumu Volčji potok. V njem je predvidena tako imenovana mini Slovenija, to je nekaj etnografskih prikaz simbolov oziroma znamenitosti večjih slovenskih mest. Skupnost slovenskih vrtnarjev je sklenila, da bodo pri posaditvi sodelovali vsi slovenski vrtnarji, ki bodo nato

svoje koticke tudi redno urejali. V gaju pa bomo obiskovalce prikazali še razne druge zanimivosti kot so mlinci, učni čebelnjaki, gozdarski ter razni drugi koticčki in podobno. Skratka, predvidevamo, da bo gaj res le seveda pa bo za njegovo ureditev treba napeti vse sile tu izven območja našega kraja“.

O delovanju nekaterih drugih društev v kraju smo izvedeli, je zlasti Prosvetno društvo, zadnjem času popestrilo svojo dejavnost. Deli se na dramsko-pevsko in kino sekcijo, trenirajo pa si prizadevajo čimprej urediti centralno knjižnico in čitalnico. Tudi društvo Partizanov je že po tradiciji vrsto let med najbolj delavnimi v kraju. Zadnjem času pa so s svojimi uspehi in hitrim ter velikim razmahom opozorili nase nogometaši. Njihov trener Ivo Benčnik je povedal:

„Nastopamo pod imenom Elbroj. Nogomet v Mozirju se začel organizirano igrati pred letom dni in sicer z namenom, da se mlade čimprej pritegne k športnemu udeleževanju. Preteklo sezono smo ustopili v drugem razredu celjske podzveze in sicer izven konkurence. Dosegli smo kar lepe uspehe in upamo, da jih bomo tudi letos, ko bo šlo zares. Srepač začetniki, zato se zavdamo, da nas čaka še težje delo. „Nogometaši se bolj kmalu začeli pripravljati na novo prvo tekmovalno sezono in pričakujejo, da bo igrišče, ga ravno sedaj urejajo, pravčasno nared.“

Še in še bi lahko pisali o delu Mozirčanov, o tem, da so udarniško čistili park, da so urejali kopališče Kopeljce in še kaj drugega. Toda zaenkrat naj bo dovolj. Da ne mirujejo, smo pa le spoznali. Morda za končno samo še besede prizadevnega predsednika Krajevne skupnosti ing. Kopusarja: „Naše želje in potrebe so večje, kot so naša zmogljivosti, toda morda prav tako. Prelepo bi bilo, če bi imeli vsega dovolj, saj se vendarle lepo boriti!“

J.KRAMAR

Dobro obveščeni občani – dobri samoupravljavci

ročni program razvoja našega kraja. Lahko povem, da smo načrt dela, ki smo si ga zadali lani, v celoti izvedli. Zataknilo se je le pri finansiranju naše Krajevne skupnosti s strani TOZD, čeprav so vsi razen Kmetijske zadruge podpisali samoupravni sporazum. Tudi dotok sredstev iz tistih delovnih organizacij, ki niso na našem območju, toda zaposlujejo naše krajanje, še ni urejen. Upamo, da se bo vse to kmalu rešilo na zadovoljstvo vseh in da bo tako problem okrog denarja rešen. Tako je pripovedoval ing. Kopusar. Po njegovih besedah pa jih trenutno tare še cela vrsta drugih problemov, ki jih bodo morali čimprej urediti.

V Mozirju in bližnji okolici teče veliko rek in potokov, mostovi, ki vodijo preko njih pa so zelo slabi. Z nenehnim vzdrževanjem so imeli preveč stroškov, zato so sklenili vsaj nekatere zamenjati z novimi. Tako že delajo most čez Mozirsko strugo, naredili pa bodo tudi novega preko Savinje in

Dr. Vladimir Bakarić sprejel delegacijo Slovenj Gradec

Podpredsednik predsedstva Socialistične federativne republike Jugoslavije, dr. Vladimir Bakarić je 8. julija v Beogradu sprejel delegacijo Slovenj Gradca, ki ga je seznanila s pripravami na slovesnost v počastitev jubileja svetovne organizacije, ki bodo v središču Mislinjske doline pod geslom „MIR 75-30 OZN“. Delegacijo Slovenj Gradca so sestavljali sekretar komiteja občinske konference ZK Mitja Horvat, sekretar občinske konference SZDL Lojze Slemnik in direktor Zavoda za kulturo prof. Karl Pečko.

Razširjena seja medobčinskega sveta ZKS za Koroško

Medobčinski svet zveze komunistov za Koroško je na zadnji razširjeni seji obravnaval aktualne probleme vzgoje in izobraževanja v občinah koroške regije, pregledal pa so tudi uresničevanje sklepov predsedstva CK ZKJ in izvršnega komiteja predsedstva CK ZKS o idejnopoličnih problemih krepitve zakonitosti.

Osnovna ugotovitev je bila, da nekateri programi prehoda na celodnevno šolo niso najbolje pripravljani, zaradi česar so sklenili, da jih je treba pregledati in v kolikor bo potrebno, dopolniti. Programe prehoda na celodnevno šolo pa je treba tudi na območju občine koroške regije vključiti v srednjeročne razvojne načrte krajevnih skupnosti, združenega dela, samoupravnih interesnih skupnosti in občin.

Najboljši Mešiči

Ribiška družina Paka Soštanj, ki šteje 53 članov in 24 mladincev, je v nedeljo uspešno organizirala drugo republiško tekmovanje v tem letu v suhem lovu, ki zajema pet disciplin. Nedeljsko tekmovanje je bilo v primerjavi s prvimi, ki je bilo 18.6. v Ribnici, slabše po številčnosti ne pa tudi po kakovosti tekmovalcev. Sodelovale so namreč le tri ekipe: Soštanj ter dve ekipi ribiškega društva Straža iz Ljubljane. Podobno kot na prvem tekmovanju v Ribnici, so tudi v Soštanju prvo mesto osvojili sinova Rudi in Vlado Mešič ter njun oče Rudi. Med posamezniki pa je bil tokrat najboljši najmlajši Mešič, ki je letos končal osnovno šolo. Čeprav je torej komaj postal mladinec, se že več kot uspešno kosa s člani. Tudi v nedeljo je med posamezniki zbral največ točk, podobno kot v Ribnici in če bo kolikor toliko uspešen tudi še na tretjem prvenstvu septembra ali oktobra v Mozirju, ga lahko že sedaj zanesljivo razglasimo za republiškega prvaka.

Rudi Mešič, st.

Začetek priprav

Nogometaši Šmartnega, ki so v letošnji tekmovalni sezoni v VCNL prepričljivo osvojili naslov prvaka in se ponovno uvrstili v Slovensko nogometno ligo, so pretekli teden začeli s pripravami na novo tekmovanje.

Novi trener Drago Nežmah, ki je pred kratkim prevzel delo s ekipo, je po prvem treningu povedal: „Trenutno imamo na razpolago petindvajset igralcev, ki prihajajo v poštev za prvo moštvo. Vadili bomo štirikrat tedensko in vmes odigrali veliko številno prijateljskih srečanj, tako, da bomo novo sezono pričakali kar najbolje pripravljeno. Igralski kader so razširili le trije igralci, ki so izrazili željo, da zaigrajo v naši sredini, tako, da v ekipi ni prišlo do večjih sprememb. Osnovni cilj nam je vsekakor obstanek v tej hudi konkurenci in kolikor poznam igralce lahko rečem, da

nam to mora uspeti, saj igra ekipa res lep in dober nogomet.

Upam, da se bomo z igralci, vodstvom in zlasti s številnimi navijači dobro razumeli, kar je temeljni pogoj za uresničitev naših ciljev“. S pripravami pa je začela tudi mladinska ekipa, ki jo vodi trener Jani Goričnik. Z osvojitvijo drugega mesta v Celjski nogometni podzvezi so si priborili pravico nastopa v novo ustanovljeni vzhodni conski ligi za mladince. Ljubiteljem nogometa v Šmartnem se tako v novi sezoni obetajo res kvalitetni boji na zelenem polju.

J.KRAJNC

ŠPORT

● VLADO MEŠIČ

Najboljši suhi ribič v Sloveniji

Vlado Mešič je letos končal osmi razred osnovne šole, v jeseni pa namerava obiskovati šolo za lesnega tehnika. Vlado se ne razlikuje od svojih sovrstnikov. Tudi on ima rad žogo. Najraje igra košarko, nogomet ter namizni tenis, njegov najljubši konjiček pa je ribolov. Podobno kot njegov starejši brat Rudi, ki je elektrotehnik v Gorenju, je tudi Vlado „pobral“ ljubezen do ribiške palice po očetu, in zadnji dve leti so najhujši nasprotniki vseh, ki se ukvarjajo z ribištvom kot tekmovalnim športom. Na letošnjih dveh republiških prvenstvih v peterboju so obkralj odnesli lepa pokala, odlično pa so se odrezali tudi na državnem prvenstvu, ki je bilo 4. julija v Beogradu, kjer so med ekipami zasedli drugo mesto. Podobno kot na republiških prvenstvih, ko je bil obkralj prvi, se je najmlajši Vlado zelo dobro uvrstil tudi v Beogradu. Bil je šesti.

Vlado, koliko časa že hodiš z ribiško palico naokrog, smo ga vprašali med nedeljskim tekmovanjem v Soštanju.

„Ribištvo sem vzljubil, še preden sem začel hoditi v šolo. Temu je „kriv“ oče, ki je že več kot dvajset let ribič pa tudi to, da smo doma ob vodi.

Kljub svoji mladosti se uspešno kosa s starejšimi tekmovalci. Trenutno si v Sloveniji celo najboljši. Ti oče in brat kaj zavadata, ker jih ti kot najmlajši trenutno prekašaš?

To pa res ne. Letos sem resda boljši od njiju, toda le v suhem ribolovu. Pri mokrem me pa še vedno prekašata. No, pa saj sem se ribiške spretnosti naučil od njiju.

Ali veliko treniraš? Med letom občasno, pred vsakim tekmovanjem pa štirinajst dni po dve uri na dan.

Kakšen je tvoj doslej največji ulov v vodi?

Stiriinpol kilograma težak krap, ki sem ga ujel v Paki.

V Šoštanjju gradijo nov zdravstveni dom

Glede na to, da je zdravstveni dom v Šoštanjju v stari, dotrajani hiši in da zdravstveni delavci opravljajo svojo službo v prostorih, ki so zelo nefunkcionalni, so v občini že pred leti začeli razmišljati o gradnji novega doma v Šoštanjju.

Prvi projekt je bil napravljen menda že leta 1960, vendar ker takrat ni bilo denarja, se tudi gradnje niso lotili. Po združitvi zdravstvenih domov v Šoštanjju in Velenju so te prostore adaptirali in jih delno usposobili za kolikor toliko normalno opravljanje zdravstvene službe. Vendar je bila to le začasna rešitev. Vsi so vedeli – tako zdravstveni delavci kot občani, da so prostorske razmere v šoštanjškem zdravstvenem domu nemožne. Zato so pred dvema letoma šoštanjčani znova začeli pogovore o potrebnosti gradnje novega doma, ki so se začeli uresničevati

marca letos, ko je velenjski Vegrad začel na prostoru med bazenom in novim kulturnim domom v Šoštanjju graditi novo zdravstveno postajo. V njej bodo dve splošni ordinaciji, dispanzerji za žene in za otroke, tri zobozdravstvene ambulante, pet laboratorijskih prostorov, rentgenski oddelek, lekarniški prostori, ki so zdaj v zasebni hiši in razni drugi pomožni prostori. Skupna površina koristnih prostorov bo znašala 1.700 kvadratnih metrov, predračunska vrednost pa 9,5 milijonov dinarjev. Nova zdravstvena postaja v Šoštanjju bo predvidoma nared do konca tega leta.

● Kronika

● Smrt na železniških tirih

V Paški vasi se je v soboto, 19. julija zgodila huda prometna nesreča, v kateri je zgubil življenje 64-letni Franc Vodovnik, kmetovalec iz Gavn pri Šmartnem ob Paki.

Okrog pol sedme ure zvečer se je Franc Vodovnik peljal s svojim kolesom na pomožni motor iz Paške vasi proti domu. Pred prehodom čez železniško progo je spregledal svetlobni in zvočni opozorilni znak in zapeljal čez progo v trenutku, ko je iz velenjske smeri pripeljal tovorni vlak, katerega je upravljal strojevodja Alojz Znidarič iz Celja. Franc Vodovnik je umrl na kraju nesreče.

● Avtobus v ograjo

Voznica osebnega avtomobila Elica Rednjak je peljala 16. julija po Kidričevi cesti v smeri križišča s Saleško cesto Trznice. Pred odcepom na Vodnikovo cesto je zmanjšala hitrost in s smernim kazalcem nakazala, da namerava zaviti v levo na Vodnikovo cesto. Ker je nasproti pripeljal drugo vozilo, je Rednjakova svoje vozilo ustavila.

Za Rednjakovo je vozil z nekoliko preveliko hitrostjo voznik Izletnikovega avtobusa Franc Marovt iz Ljubnega. Da bi se izognil trčenju, je zavil na desno in podrl del betonske ograje na mostu čez Pako. V avtobusu, ki ima le 52 sedežev skupaj s šoferjevimi – toliko je dovoljeno tudi potnikov – je bilo 70 do 75 potnikov. Po prvotni oceni znaša škoda na avtobusu 7.000 dinarjev.

Izletnik

CELJE TOZD-TURISTIČNA AGENCIJA

VABIMO VELENJČANE, DA PRIJAVIJO ZASEBNE PROSTE SOBE, KI JIH BOMO ODDAJALI V TURISTIČNE NAMENE.

Prijave prostih turističnih sob sprejemamo vsak dan od 7. do 14. ure.

IZLETNIK,

POSLOVALNICA VELENJE

GOSTINSKO PODJETJE

hotel paka

»PAKA« Velenje

OBVEŠČA IN PRIPOROČA,

da obiščete NOČNI BAR hotela PAKA in si ogledate nov barski spored v katerem nastopajo:

- Lajla Lave
- Ana Marija
- Eva Lučkovsky
- Mirjana Gavellič

Zabaval vas bo ansambel DOMINANTA.

- Kegličice hotela PAKA posluje vsak dan od 10. do 2.30 ure, ob nedeljah od 10. do 1.30 ure, v ponedeljek zaprto.

VABI VAS IN SE PRIPOROČA ZA OBISK HOTEL PAKA VELENJE.

Afriškimi doživetjem naproti

Brane Hohnec iz Velenja, ki je na potevanju po vroči Afriki, se nam je javil s svojim tretjim potpisom

Mare se je prvi dvignil iz barske mize. Vse po vrsti nas je zmetel iz „postelje“. Sreča, da ga je morila nespečnost, sicer je vprašanje, kdo bi bil slišal objavo po zvočniku, da je do odhoda letala le še dvajset minut. V hipu so bile razdeljene naloge, ki smo jih morali opraviti še pred odhodom iz Male Azije v Afriko. Blaž je zdiral menjat Travellers chek's, Mare je začel pospravljati kramo v nahrbtnike, jaz sem se šel borit za najugodnejši študentski popust pri različnih letalskih družbah. Sandi pa je imel še opravke v WC. Končno smo dve minuti pred vzletom letala stali pred cariniki. Že naslednjo minuto je letalski taksi, le malo večji od našega „Krpna“, brzel s štirimi vrtilmi Slovenci po pisti do jeklenega Dovglasa. Kljub zamudi, ki smo jo povzročili, so nam stewardese libanonske letalske družbe MEA prijazno poiskale sedeže pri oknih.

Kmalu smo lahko opazovali oblačke nad Sredozemskim morjem globoko pod nami. Arabci so se z letalom v velikem loku ognili Izraelu, zato pa smo mi lahko posneli na filmski trak obalo Cipra. Po slabi uri poleta se je barva pod nami spremenila. Modro gladino morja je nadomestila rumenkasto rjava barva puščave, sredi katere je bilo videti ozek trak Nila.

Kratek spust in „hura, v Afriki smo!“ Torej Kairo, začetek našega cilja. Prvi vtis – takle: vsak s svojimi triindvajsetimi kilogrami prtljage stojimo v avtobusu, kakršnega bi pri nas sprejel le še Dinos. Poglavlje o kairskih mestnih avtobusih je sploh nekaj posebnega. Za značilen primer naj opišem, kako smo se z enim od njih prebijali skozi milijonsko mesto do slavnih piramid. Za začetek mi je nek preprost Arabec neumljeno stopil na nogo, da se mi je kar zameglilo. Po kaj bi, saj ni mogel stopiti kam drugam, ker se je domačinov, večinoma nižjega sloja prebivalstva, kar trlo v avtobusu. Šofer je že vedel, da se bo še našlo prostora v razmazanem avtobusu brez luči, zato je mirno ustavil na naslednji postaji. Skozi dve odprtini – vrata so namreč odpadla že kdo ve kdaj – so divje pritiskali novi in novi potniki. Zakon fizike je bil čičten ker na enem mestu ne moreta hkrati stati dva predmeta, so tisti pri oknih premaknili svoja telesa na zrak. Z rokami so se oprijeli razgrete pločevine, noge pa so za vsak primer pustili na zedinjeno množico. Avtobus je potegnil, zamudniki pa za njim. Umazani fantje v še bolj umazanih oblačilih so drug za drugim spretno poskakali na stopnice vozila. Za obe stopali seveda ni bilo prostora, pa saj so si lahko pomagali še z eno roko, s katero so obviseli na zviti ročki pri vratnih odprtinah. Tudi z avtobusa so poskakali kar med vožnjo,

najbolj pogosto sredi križišča. Na cilj smo prispeli brez mrtvih. O, domovina, ti si kakor zdravje!

V Gizeju smo sedeli v senci velike Keopsove piramide in vsak zase razmišljali, kako neki so sužnji s popolnoma nerazvito tehniko mogli postaviti zadnji kameniti blok na vrh ogromne piramide. Toda kaj je kameli, oziroma njenemu vodniku mar naše razmišljanje. Na vsak način je hotel za masten „bakšiš“ postaviti svojo žival pred naše kamere. Nismo se mu dali, kajti Blaževa ideja je bila boljša. Splazil se je za veliko kamnito sfingo, počakal na „kamelarja“, ki smo ga mi medtem odpodili in „skljoc“, posnetek je bil tu. Prebrisani beduin je zasumil prevaro ter se ognjevitno zazrl v Blaža, ta pa je v istem hipu začel tako zavzeto ogledovati ostanke starega Egipta, da smo se še mi čudili, saj ga doslej te stvari sploh niso zanimale. Videti je bilo, da je razvozlat kakšen hieroglif, kamela pa se je, kot da je to ne zanima, naveličano odzibala do skupine turistov, ki so se prikazali na drugi strani.

Po vsem tem smo po Kairu raje pešali, čeprav se s tem nismo izognili nevarnosti. Semaforjev za pešce namreč ni in prometniki v belih uniformah stojijo na križiščih bolj za okras, oziroma za povzročanje še večje zmede. Na umazanih ulicah smo se komaj ubranili podjetnosti prodajalcev pečene koruze, ocvrte mange in podobne zelenjave. In vendar je bil Kairo nekaj srce afriške civilizacije.

Boljše volje smo bili, ko smo nekega dne zašli do jugoslovanskega konzulata v Egiptu. Pravzaprav ne, dva sta ostala doma; Blaž si je v našem Youth Hostelu rezerviral prostor v najbližnjem stranišču, kajti višji stadij diareje mu ni dovoljeval prevelike razdalje, Mare pa je ostal v sobi, ker ga je baje mučila težja oblika utrujenosti.

S Sandijem sva se torej ustavila na konzulatu. Povedali so nama, da imajo Jugoslovani, ki delajo v Kairu po raznih naših podjetjih oziroma predstavništvih, svoj klub. Ta začne s svojo dejavnostjo ob večerih. Najbolj vesela sva bila srečanja z dvema Slovencema. Še dolgo v noč bi se bili pogovarjali ob dobrem pivu, če ne bi našega hotela zapirali ob 23. uri.

Naš novi znanec iz Ljubljane nas je naslednji dan popeljal po najbolj zanikrnih mestnih četrtih, da bi občutili velike razlike, pa še v lepo urejeno središče mesta. Dva čudovita hotela – Milton in Sheraton, vrvež na bazarju in znamenita mošeja Citadela Muhamed Ali. Ogledali smo si jo, seveda bos.

Kairo s svojimi znamenitostmi ostaja za nami. Smer – jug in samo jug.

Spet smo pripravili kratko reportažo

Kupovali smo kratke hlače

Čeprav smo šele sredi koledarskega poletja, glede na pogosten dež pa bi lahko rekli, da je šele mesec april, so naše trgovine že dodobra izpraznjene s potrebščinami, ki jih ljudje potrebujemo za odhod na morje ali v hribe. Sem sodijo kopalke, za tiste pač, ki želijo imeti vsako leto nove ali one, ki se jim je še vedno nerodno pojavljati na toplem morskem pesku v obleki, ki sta jo nosila že Adam in Eva, raznorazne blazine, za minimalno družino vsaj trije stolčki z mizo, pa karte za preživljanje kratkega časa ob praznjenju steklenic piva ali dobrega vina, badminton in še kakšna žoga. Ker pa v času, ko nisi v morju, še zlasti pa zvečer, ko je treba oditi na obvezno promenado, ne moreš hoditi v kopalnih ali brez njih, so seveda potrebne tudi hlače. Tako si je dejal prijatelj in sklenil, da si jih kupi.

Ne zato, ker bi doslej hodil okrog brez njih, ampak ker je sklenil, da bo na dopustu nosil kratke hlače. Teh pa doma v omari ni imel.

Najprej je šel v prodajalno Beko. Ne vem zakaj je izbral kot prvo prav to trgovino. Morda zaradi dobre izbire ali prikupnih prodajalk. Izbira je bila slaba, vsaj kar zadeva kratkih hlač. Na vseh policah je odkril le trojne. Prve številke 56, druge 56 in tretje 56... Če bi jih oblekel, bi v njih ostalo prostora še za ženo, ta pa jih ima že od predlani. Prodajalka je povedala, da so imeli tudi ma nje številke, vendar so jih moški takoj pobrali. Zvedel je tudi, da je usoda kratkih hlač v rokah potnika. „Če bo prišel, jih bomo morda še dobili“, je dejala in opozorila, da se sezona kratkih hlač že izteka.

Nič hudega, si je dejal, saj je v Velenju še veliko trgovin in odšel je v Slavonijo. Tudi v njej ni mogel zapraviti denarja, ker so imeli le otroške kratke hlače. Nikjer jih ni, dejala ljubezno prodajalka. „Najbrž boste morali v tujino.“ Tako si je želel kratkih hlač, da bi verjetno tudi to storil, če ne bi že zvečer odpotoval na morje in seveda če ne bi bila vožnja v tujino zaradi enih samcatih kratkih hlač predraga.

„Pa saj sem bil šele v dveh trgovinah,“ se je tolažil in nadaljeval iskanje. Odšel je v nekdanjo Velmo. Spet nič! Nato v Erino prodajalno ob Kidričevi cesti. „Imamo, žal ne za vas. Samo majhne številke. Za otroke.“ Začel je na tihem preklinjati, zakaj je že tako star. V NAMI lepa izbira kratkih hlač, vendar ne za našega ubogega občana, ki je že začel izgubljati živce in tudi časa ni imel več veliko, saj je bilo treba oprati še avto, ker na morje pač ne more z umazaniam. Pa vse to samo zaradi enih kratkih hlač. Toda ni odnehal. Če je vztrajal že tako dolgo, bo še naprej. Dokler ne pregleda vseh trgovin. Toda ali je sploh še katera, je napeto razmišljal in se obenem že začel tolažiti, da jih bo mogoče lahko kupil na morju.

Varteks! je zavpil tako močno, da sta ženici, ki je prav v tistem trenutku prišla mimo njega, skoraj padli iz rok dve natrpani vrečki s kruhom in drugimi živili.

Imel je srečo. Dobil je hlače. Z veseljem je plačal devet tisočakov. Če bi stale še enkrat toliko, bi prav tako segel v žep po denar. Saj so vendar najbolj iskano blago. Veselo jih je ogledoval, hvalil in potihem govoril, da jih bo zelo čuval. Vso pazljivost bo vložil v to, da jih ne bi nikoli strgal, saj se lahko zgodi da bodo nekaj let sploh zginile s polje.

Enako vesela kot on, je bila tudi prodajalka, ko ji je povedal, da je Varteks edina trgovina v Velenju, kjer imajo kratke hlače tudi zanj. „A res?“ se je začudila. Potem jih pa moram takoj v izložbo dati nekaj!“

Naš „kratkohlačnik“ je bil tako vesel, da je pozabil, da mora pred odhodom na dopust oprati še svojega železnega konjička. Tolažil se je, da bo to storil dež, saj so se temni oblaki že zbirali na nebu in jo mahnil v gostilno na vrč piva. Zasužil si ga je! K mizi je prisedel kolega ter položil na mizo zavitek, v katerem so bile kratke hlače. Da ne bi sprivil vselega občana v slabo voljo in mu pokvaril popoldanski počitek pred odhodom na letni oddih, se mu je zlagal, da je kupil blago in dal hlače delati krojaču. Po tistem pa je bil vesel, ker kratkih hlač ni šel kupovat po velenjskih trgovinah in s tem zapravljati prostega časa in zgubljal živce, ampak da je odšel na velenjski „Ponte roso“ pri tržnici ob Kidričevi, kjer je prodajalcu odšel le pet starih tisočakov. Če bi tudi naš „kratkohlačnik“ tako storil, bi za denar, ki ga je pustil Varteksu, dobil pri tržnici dvojne hlače. Kljub temu so bile kratke hlače glavna tema njunega pogovora. Nista mogla razumeti, zakaj so trgovine tako slabo založene s tem artiklom. Še trditvijo, da je sezona skoraj že konec, se nista mogla strinjati, saj mnogi še sploh niso bili na dopustu, tudi onadva ne. Kaj pa če v trgovinah menijo, da moški nimamo tako lepih nog, da bi lahko tako samozavestno kot ženske oblečene v mini krila, hodili naokrog, sta modrovala. Ne, tudi s tem se nista strinjala. Saj sta vendar bila na izboru najlepše (?) Slovenke v Velenju. Med šestnajstimi kandidatkami je bilo precej takšnih, katerim bi lahko marsikateri moški uspešno konkuriral s svojima nogama. Sicer pa, kaj bi v prazno besedilo. Pomembno je, da imata vsak svoje kratke hlače in da se bosta v njih dobro počutila.

FOTOKRONIKA

Luknje...

V teh poletnih dneh, ko nam dež neprestano zagrenjuje kopanje, so še bolj nevarne, ker se v njih nabira voda. Kot kaže jih komunalno obrtni center ne vidi, pa čeprav imajo ob tej cesti (pri rudarskem domu) tudi svojo upravo. Pa tudi njihovi tovornjaki cesto zelo pogosto uporabljajo, saj vozijo smeti na smetišče v Škale. Mogoče jih bodo pa sedaj ko smo jih spomnili nanje, lažje opazili in jih še do zime zakrpali.

Vrba in pločnik

Vrbe žalujke so zelo lepa drevesa, ki niso le v okras, ampak je pod njihovimi vejami tudi zelo prijetna senca v toplih dneh. Seveda le toliko časa, dokler veje niso predolge. To se zgodi takrat, če jih nihče ne reže. Tudi drevo ob Prežihovi cesti postaja prva ovira za pešce na pločnikih. Za zdaj je še prehod možen; samo skloniti se je treba, kot sta storila mož in žena na sliki. Toda kaj bo potem, ko se bodo veje dotaknile pločnika in zaprle del ceste? Ali se jih tudi takrat ne bo nihče usmilil. Mislimo, da je v Velenju vendarle kdo, ki bo očistil pločnik pri kiosku nasproti šolskega centra in omogočil normalno pot pešcem.

● NAS VSAKDAN

Ljudje -vsaj nekateri - imamo pač to slabo lastnost, da smo pogostokrat zelo radovedni. Nekateri zato, da lahko raznorazne govorice prenašajo naprej sosedu, ta spet drugi sosedu, ona znancu ali znanci in tako naprej... drugi pa smo radovedni, ker to od nas zahteva naš poklic. Hodimo na razne sestanke, se udeležujemo proslav... in o tem nato pišemo, poročamo, seznanjamo. Pogostokrat se tudi zgodi, da slučajno ujamemo kakšno vest ali zanimiv pogovor, ki zasluži, da najde svoj prostor v časniku.

Navadni ljudje!?

Tako smo tudi pred dnevi nehote ujeli zanimiv pogovor dveh občank, ki sta po vsej verjetnosti zaposleni na takšnem delovnem mestu, kjer imata veliko opravka s strankami – ena prek telefona, druga v pisani.

Prva je tarnala takole: Hudo je danes, ker ti lahko ljudje (verjetno je mislila na stranke) vse v obraz povedo, ti moraš pa biti z njimi zelo vljuden. Mimogrede, o vljudnosti bomo verjetno kdaj še pisali, saj vemo, da jo ponekod zelo redko srečamo. In spet je nadaljevala svoj sogovornici, ki je komaj čakala, da bo prišla do besede in se ji tudi sama izpovedala.

Najbolj grozno je, ker danes NAVADNEMU delavcu v lastnem podjetju ne smeš sploh ničesar več reči. Zato prihajam domov stalno razburjena, živčna in bi se najraje zaprla v temno sobo (kako je srečna, saj tistim, ki imajo oranžne rolete to ni mogoče), da ne bi nobenega videla niti slišala. Niti moža in otrok... Za trenutek je v njeni glavi nastopila tema in to je izkoristila kolegica in začela govoriti: Pri nas ni nič bolje. Ljudje so zelo nesramni, celo predrzni. Pomisli, danes ko je do druge manjkalo komaj še petnajst minut, sem imela še vedno polno pisarno. Bilo je tako vroče, da sem komaj dihala. Ko sem jih nadrla, zakaj niso prej prišli, mi je eden nesramno zabrusil, da imajo tudi oni svoje opravke in delo in da ne morejo priti, kadar se meni zljubi. Neverjetno, kakšni so ljudje.

In zakaj smo zapisali pogovor dveh občank? Zato, ker bi ju radi vprašali, njunega imena ne vemo, ker toliko radovedni spet nismo bili, pa čeprav bi ga z veseljem zapisali, kateri ljudje so NAVADNI LJUDJE. Ti dve besedi sta izrekli prav s ponižujočim glasom. Dragi neznanki! Naši dokumenti (ustava med drugim) lepo opredeljujejo vlogo in položaj delavcev v naši družbi. Da bomo vse to, kar je v dokumentih zapisanega čimbolj dosledno uresničevali, si moramo prizadevati, da bomo čimbolje osveščeni. Prav vidne sta najbolj potrebni tega, kajti ni dovolj sedeti v pisarni in gledati na uro, ali bo ob 13.45 še kakšna stranka v pisarni ali ne. -VOS-